

Maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskeluun vaikuttavat tekijät LAB-ammattikorkeakou- lussa Lappeenrannassa

LAB-ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitaja (AMK), Sosiaali- ja terveysala

2021

Sevdalina Dimitrova

Tiivistelmä

Tekijä(t) Dimitrova Sevdalina	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Valmistumisaika 2021
	Sivumäärä 40	
Maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskeluun vaikuttavat tekijät LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa		
Tutkinto Sairaanhoitaja tutkinto (AMK)		
Toimeksiantajan nimi, titteli ja organisaatio LAB-ammattikorkeakoulu, Lappeenrannan kampus		
<p>Tämän opinnäytetyön aihe on ajankohtainen koska sitä ei ole tutkittu LAB-ammattikorkeakoulussa. Tarkoituksena on kuvata maahanmuuttajaopiskelijoiden kokemuksia sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi opiskelemisesta LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa. Tavoitteena on tuoda tietoa maahanmuuttajien opiskelua estävistä ja edistävästä tekijöistä ja niiden vaikutuksista opiskeluun sekä siitä, miten vuorovaikutus vaikuttaa opiskelussa menestymiseen ja minkälaisia kokemuksia opiskelijoilla on opintomenetelmistä.</p> <p>Opinnäytetyön kohderyhmänä ovat maahanmuuttajat, jotka opiskelevat sairaan- ja terveydenhoitajiksi Lappeenrannassa LAB-ammattikorkeakoulussa, sosiaali- ja terveystieteiden tutkintoryhmään kuuluvat ne maahanmuuttajaopiskelijat, jotka opiskelevat suomalaistaustaisten opiskelijoiden kanssa samassa ryhmässä. Aineisto kerättiin yksilöhaastatteluiden avulla. Haastatteluihin osallistui kolme opiskelijaa. Aineiston analysoinnissa käytettiin sisällönanalyysia. Sisällönanalyysin yhteydessä aineisto analysoitiin teemoittelemalla.</p> <p>Tutkimuksen tuloksien mukaan tuli esille kaksi opiskeluun vaikuttavaa päätekijäluokkaa: opiskelua tukevat tekijät ja opiskelua vaikeuttavat tekijät. Opiskelua tukevat tekijät edistävät oppimista ja sen seurauksena on nähtävissä oman motivaation kautta tapahtunutta onnistumista. Opiskelua vaikeuttavat tekijät estävät oppimista, mikä voi johtaa opiskelun keskeyttämiseen. Maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskelua estävien tekijöiden huomioiminen ja niiden hoitaminen helpottaa ja myötävaikuttaa koko koulutuksen onnistumista ja sen kautta maahanmuuttajaopiskelijoiden elämän laadun parantumista suomalaisessa yhteiskunnassa.</p>		
Asiasanat maahanmuuttaja, ammattikorkeakoulu, koulutus, opinnot		

Abstract

Author(s) Sevdalina Dimitrova	Type of Publication Bachelor's thesis	Published 2021
	Number of Pages 40	
Title of Publication Factors affecting the study of immigrant students at LAB University of Applied Sciences in Lappeenranta		
Name of Degree Bachelor of Health Care, Nursing		
Name, title and organization of the client LAB University of applied sciences, Lappeenranta Campus		
<p>The topic of this thesis is current and necessary, because it is not study at the LAB University of Applied Science. The purpose of thesis was to describe the experience of the nursing and health care students in the LAB University of Applied Science in the field of health care and social services. The aim of this thesis was to find the factors which helped and hindered the immigrant students in their study. To find how the interaction at university and their experience with the study methods affected the success in their study.</p> <p>The thesis was qualitative. The target group of the study was immigrant nursing students in the LAB University of Applied Science. The target group consisted of immigrant students that studied in the same student group with Finland students. The data was collected from three individual interviews and was evaluated through the thematic analysis.</p> <p>According to the collected data there were two main categories of factors that affected the study of the immigrant students. First category is factors that helped the students and the second category is factors that hindered the students. The factors which helped, supported, encouraged and motivated the immigrant students in their studying led to their progress and success. The factors which hindered the immigrant students in their studying led to their dropped out. It is necessary to take into account of the factors which hinder the studying of the immigrant students. Resolving these factors will facilitate and contribute to the progress and success in the education and will improve the quality of life of the immigrant students in the Finnish society.</p>		
Keywords immigrant, University of Applied Science, education, studies		

Sisällys

1	Johdanto.....	1
2	Maahanmuuttajaopiskelijat Suomen ammattikorkeakouluissa.....	3
2.1	Maahanmuuttajan käsite.....	3
2.2	Maahanmuuttajien oikeudet tutkintoon.....	3
2.3	Maahanmuuttajan tutkinnon hankkiminen.....	4
2.4	Kahdentasoiset kielitestit.....	5
3	Maahanmuuttajien opiskeluun vaikuttavat tekijät ammattikorkeakouluissa.....	6
3.1	Kulttuuri ja monikulttuurisuus.....	6
3.2	Suomi toisena kielenä.....	8
3.3	Opiskeluun tukena vuorovaikutus.....	9
3.4	Artikkelit ja aikaisemmat tutkimukset.....	11
4	Oppinäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset.....	13
5	Opinnäytetyön toteutus.....	14
5.1	Opinnäytetyön menetelmä.....	14
5.2	Opinnäytetyön kohderyhmä ja haastatteluihin osallistujat.....	14
5.3	Aineistonkeruunmenetelmä.....	15
6	Aineiston analyysi.....	17
7	Opinnäytetyön tulokset.....	21
7.1	Taustatiedot.....	21
7.2	Opiskelua edistävät tekijät.....	21
7.3	Opiskelua estävät tekijät.....	23
7.4	Vuorovaikutus.....	25
7.5	Kokemuksia opetuskulttuurista ja opetussuunnitelmasta.....	26
7.6	Kehittämisideoita opiskeluun edistämiseksi.....	28
7.7	Yhteenveto tuloksista.....	28
8	Pohdinta.....	30
8.1	Tulosten arviointi ja johtopäätökset.....	30
8.2	Eettisyys ja luotettavuus.....	32
8.3	Jatkotutkimusehdotukset.....	35
8.4	Opinnäytetyön tekijän kehittyminen opinnäytetyön prosessissa.....	35
	Lähteet.....	37

Liitteet

Liite 1. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset

Liite 2. Saatekirje

Liite 3. Tietosuojailmoitus

1 Johdanto

Suomessa maahanmuutto ja monikulttuurisuus lisääntyvät nopeasti. Vuonna 2019 Suomen väestöstä oli ulkomaalaistaustaisia 423 494 eli on noin kahdeksan prosenttia. (Tilastokeskus.) Joka vuosi Suomen ammattikorkeakouluihin pääsee iso määrä sekä ulkomaalaisia että maahanmuuttajaopiskelijoita. Opetushallinnon tilaston mukaan vuonna 2018 Suomessa oli yhteensä 20237 ulkomaalaista tutkinto-opiskelijaa, joista 9539 opiskeli ammattikorkeakouluissa. Vuonna 2009 Suomessa oli yhteensä 14097 opiskelijaa, joista 7112 ammattikorkeakouluissa. Vuodesta toiseen lukumäärä kasvaa. (Opetushallitus a.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön linjausten mukaan, maahanmuuttajien osuutta korkeakouluissa pyritään lisäämään. Tätä tarkoitusta varten järjestetään maahanmuuttajille valmentavaa koulutusta, kielikoulutusta ja heille suunnattua tiedotusta. Tutkinto tai tutkinnon osien suorittaminen voi tapahtua avoimena korkeakouluopetuksena tai erillisellä opinto-oikeudella. Ammattikorkeakouluissa annettu valmentava koulutus valmistaa maahanmuuttajia hakeutumaan ammattikorkeakouluopintoihin ja tukee siinä menestymistä. (Opintopolku a.)

Maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden koulutuksen lähtökohtana on opiskelijan tasavertainen kohtelu. Samat ammattitaitovaatimukset koskevat heitä kuin muitakin opiskelijoita. Oman kulttuurin ja kielen käytön oikeus tulee olla olemassa, ammattivaatimuksista huolimatta. Täytyy huomioida maahanmuuttajan opiskelijan taustasta johtuvat erityispiirteet. Oppilaitos ei voi olla erilainen kuin yhteiskunnan, mutta oppilaitoksen kulttuuri pitää muuttua monikulttuuriseksi koko ajan. Eri kielten ja kulttuurien huomioidakseen oppilaitokset tarvitsevat hyvät opetussuunnitelmat. Kaikkien suomalaisen kansallinen kasvatustehtävä on kasvattaa ihmisoikeuksia kunnioittavia ja toisen erilaisuuden hyväksyviä käytäntöjä. (Kuusi 2004, 6.)

Useampien kansainvälisten opiskelijoiden pääsy Suomeen edellyttää koulun opetussuunnitelman ja oppilaitoskulttuurin muuttamista ja kehittämistä. Opetushallituksen mukaan maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille annetaan kielellisiä ja muita valmiuksia toimia yhdenvertaisina jäseninä suomalaisessa yhteiskunnassa. Annetaan myös edellytyksiä jatko-opiskeluun ja työllistymiseen. (Opetushallitus b.)

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata maahanmuuttajaopiskelijan kokemuksia sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi opiskelemisesta LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa. Tavoitteena on tuoda tietoa maahanmuuttajien opiskelua estävistä ja edistävästä tekijöistä ja niiden vaikutuksista opiskeluun sekä siitä, miten vuorovaikutus vaikuttaa opiskelussa menestymiseen ja minkälaisia kokemuksia opiskelijoilla on opintomenetelmistä. Tästä opinnäytetyöstä toivotaan olevan hyötyä sekä koulun henkilökunnalle että

maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Opinnäytetyö tuo molemmille osapuolille uusia näkökulmia.

Opinnäytetyön tekijän henkilökohtainen kiinnostus tutkimusaiheeseen syntyi hänen omasta maahanmuuttajataustastaan, kokemuksestaan ja kehitymisestään opiskelijana LAB-ammattikorkeakoulussa, Lappeenrannassa. Hän aloitti opiskelunsa sairaanhoitajaksi polkuopiskelijana. Opiskelun aloittaessaan koululuokassa oli pari-kolme maahanmuuttajaa, enemmistö oli suomalaistaustaisia opiskelijoita. Opiskelun loppuvaiheessa hän oli ainut maahanmuuttaja ryhmässään.

Aihe on tutkittu Suomessa vähän. Enemmän huomiota on kiinnitetty maahanmuuttajien peruskouluun, ammatilliseen ja orientoivaan opetukseen. LAB-ammattikorkeakoulussa tätä asiaa ei ole tutkittu. Tämän takia käsittelevä tutkimustyö on tarpeellinen. Airas ja kollegat (2019) arviointiraportissa *Taustalla on väliä* tutkivat ulkomaalaisopiskelijoiden osallistuminen ja osallisuus korkeakoulutuksessa. Tutkivat myös siihen liittyvät esteettä ja toimivat käytäntöjä. Tutkimus on toteutettu vuonna 2019. Vanhempi tutkimus löytyy nimeltään *Kulttuurilaboratorio maahanmuuttajakoulutuksen kehittämisen välineenä*. Sen tekijä Teräs (2004) tutki maahanmuuttajaopiskelijoiden asenteet oppimiskulttuurista sekä koulutukseen liittyviä opiskelun ja opetuksen työvälineistä *Kulttuurilaboratorio-projektissa* vuonna 2001-2003. Kulttuuri-laboratoriahankkeessa kehittämiskumppanit olivat Helsingin kaupunki sekä Helsingin yliopisto.

Perehdyttäessä opinnäytetyön aiheeseen liittyvään kirjallisuuteen, kuten Wilhelmsson (2004), Teräs (2004) ja Airas (2019) tuli esille opiskeluun vaikuttavat tekijät, jotka edistävät tai estävät opiskelua. Monet erilaiset syyt tuottavat haasteita ja opiskelijat saattavat tarvita tukea opintojensa aikana. Eri kulttuurista tuleva opiskelija kokee eri tavalla opetussuunnitelman ja opetusmenetelmän.

2 Maahanmuuttajaopiskelijat Suomen ammattikorkeakouluissa

2.1 Maahanmuuttajan käsite

Maahanmuuttajat ja ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat eroavat toinen toisestaan. Tilastoissa ja tutkimuksissa maahanmuuttajalla tarkoitetaan yleensä sellaista Suomeen muuttanutta ulkomaan kansalaista, joka aikoo asua maassa pidempään. Maahanmuuttajalla voidaan joskus viitata myös sellaiseen henkilöön, joka on syntynyt Suomessa, mutta jonka vanhemmat tai toinen vanhemmista on muuttanut Suomeen. (Väestöliitto.) Kotouttamisen edistämistä koskevan Suomen lain mukaan maahanmuuttaja on Suomeen muuttanut henkilö, joka oleskelee maassa muuta kuin matkailua tai siihen verrattavaa lyhytaikaista oleskelua varten myönnetyllä luvalla tai jonka oleskeluoikeus on rekisteröity tai jolle on myönnetty oleskelukortti (Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386 3 §). Ulkomaalaiset opiskelijat ovat sellaisia opiskelijoita, jotka hakevat opiskelupaikkaa Suomen ammattikorkeakouluista tai yliopistoista. Heidän kansalaisuutensa on muu kuin Suomi. Tässä opinnäytetyössä käytetään molempia käsitteitä ja niiden merkitys on sama.

2.2 Maahanmuuttajien oikeudet tutkintoon

Ammattikorkeakouluun voi hakea, jos on suorittanut ammatillisen tutkinnon tai lukion oppimäärän ja/tai ylioppilaistutkinnon; voi myös hakea, jos on saanut sellaisen koulutuksen, joka omassa kotimaassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin (Opintopolku a). Ammattikorkeakouluissa opintokielenä ovat suomi, ruotsi tai englanti. Tutkintoon hakeminen tapahtuu yhteishaualla. Lisäksi tutkinnon osia voidaan suorittaa avoimella korkeakouluopetuksella tai erillisellä opinto-oikeudella. (Opetus- ja kulttuuriministeriö a.)

Maahanmuuttajien integraatiosuunnitelma perustuu kotoutumislakiin. Sen tarkoituksena on tukea ja edistää maahanmuuttajien aktiivista osallistumista suomalaisen yhteiskunnan toimintaan. Eri tukevien toimenpiteiden ja palveluiden avulla pyritään edistämään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta yhteiskunnassa sekä oikeuksien että velvollisuuksien osalta, kuten myös parantamaan myönteistä vuorovaikutusta eri väestöryhmien kesken. (Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386 3 §.)

Maahanmuuttajien kotoutumiskoulutus toteutetaan pääsääntöisesti työvoimapolitiittisena koulutuksena, mutta myös omaehtoisena. Ammattikoulun ja ammattikorkeakoulun tutkinnon hankkiminen antaa mahdollisuuden kehittää omia tietoja ja taitoja, lisätä omia voimavaroja ja suunnitella tulevaisuutta Suomen työelämässä. Kotouttamiskoulutukseen sisältyy suomen- tai ruotsi kielen oppiminen, työ- ja opiskelupaikan hakeminen ja suomalaiseen yhteiskuntaan tutustuminen. (Opintopolku b.)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on käynnistänyt korkeakoulutuksen savutettavuussuunnitelman valmistelun 2020-2021. Hallitusohjelman mukaisessa savutettavuussuunnitelmassa tarkastellaan korkeakoulutuksen saavutettavuutta sosioekonomisen aseman, alueiden, sukupuolen, maahanmuuttajataustan, etnisten ryhmien, kieliryhmien ja toimintarajoitteisten kannalta. Kulttuuriministeri Hannan Kososen mukaan jokaisella ihmisellä pitää olla perhe- taustasta, asuinpaikasta ja muista taustatekijöistä riippumatta mahdollisuus ponnistaa koulutuksessa niin pitkälle kuin oma innostus ja kyvyt riittävät. Kyse on yksilön oikeudesta opimiseen, mutta myös siitä, että koko yhteiskunta on vahvempi, kun saamme jokaisen kyvyt rakentamaan yhteistä hyvää. (Opetus- ja kulttuuriministeriö b, 2020.)

Turvapaikanhakijamäärä ja maahanmuutto Suomeen kasvoivat nopeasti vuonna 2015. Opetus- ja kulttuuriministeriö asetti ohjausryhmän, joka julkaisi *Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi* -loppuraportin vuonna 2019. Sen perusteella lyhyen ajan sisällä on tehty useita lainsäädäntöä, rakenteita ja rahoitusta koskevia uudistuksia maahanmuuttajien koulutuksen kehittämiseksi, erityisesti koulutus- ja työllistymispolkujen nopeuttamiseksi ja tukemiseksi. Ammatilliseen koulutukseen pääsyä on edistetty joustavoittamalla kielitaitovaatimuksia. Hallitusohjelman tavoite on, että vuonna 2025 Suomi on avoin ja känsäinvälinen, kieliltään ja kulttuuriltaan rikas, hyvä maa. Korkeakouluvision tavoitteena on, että vuonna 2030 vähintään 50 % nuorista aikuisista (25-34 vuotiaat) suorittaa korkeakoulutkinnon, eli koko väestön osaamispääoma kasvaa ja korkeakouluun pääsy on kaikkien saatavilla. Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat ovat osa väestön osaamispääomasta. (Opetus- ja kulttuuriministeriö c 2019, 12, 30-31.)

2.3 Maahanmuuttajan tutkinnon hankkiminen

Suomen- ja ruotsinkielisiin ammattikorkeakouluihin haetaan Opintopolku.fi palvelun kautta tavallisimmin korkeakoulujen yhteishauulla. Maahanmuuttajahakijoilta vaaditaan todistus suoritetusta kielikokeesta tai vastaava, joka osoittaa kielitaitoa aikaisemmista opinnoista. Ammattikorkeakouluopinnot edellyttävät keskitasoisista kielitutkintoa. Aikaisemmin suoritetusta koulututkinnosta suomeksi tai ruotsiksi täytyy kysyä oppilaitokselta, hyväksyykö se tutkinnon osoituksena kielitaidosta. (Opintopolku c.)

AMK-valintakoe on ammattikorkeakoulujen yhteinen digitaalinen valintakoe. AMK-valintakokeen sisältö ja kesto riippuu siitä, mihin hakukohteisiin on hakenut. Valintakokeessa on kaikille hakijoille yhteisiä osioita sekä eri koulutusalojen omia osioita. Kaikki osiot, jotka kuuluvat valittuihin hakukohteisiin, suoritetaan kerralla. Jokaiselle osiolle on määritelty tietty suoritus aika. Sosiaali-, terveys- ja liikuntahoitoalan valintakokeeseen kuuluu päätöksentekotaidot, opetuskielen ja englannin kielen kokeen osiot sekä matemaattisten ja eettisten taitojen osiot. (Ammattikorkeakoulut.)

LAB-ammattikorkeakoulun mukaan AMK-valintakoe on käytössä kaikissa suomenkielisissä AMK-hakukohteissa lukuun ottamatta kulttuurialan koulutuksia, muuntokoulutuksia sekä maahanmuuttajille suunnattua sairaanhoitajankoulutusta (LAB-ammattikorkeakoulu a).

2.4 Kahdentasoiset kielitestit

Oulun ammattikorkeakoulussa on kehitetty kielitestejä maahanmuuttajahakijoille vuodesta 2017 lähtien. Kahdentasoiset kielitestit ovat tärkeitä koulutuksiin valitsemisvaiheissa. Arviointijärjestelmän avulla voidaan arvioida opiskelijan kielelliset kyvyt ja ovatko ne riittävät opiskeluun. Alhaisemmalla kielitasolla pääsee valmentaviin opintoihin, jonka tavoitteena on vahvistaa opiskelijan kielitaitoa ja hänen selviämisensä korkeakoulutason opinnoista. Korkeammalla suomen kielen tasolla pääsee suorittamaan ammattiopintoja avoimen ammattikorkeakoulun polun kautta. Pääsykoe koostuu kirjallisesta ja suullisesta osasta. Kirjallisen kokeen tulosten perusteella valitaan hakijat suulliseen kokeeseen. (Silvan & Kosonen, 2020.)

Maahanmuuttajille suunnattu korkeakouluopintoihin valmentava koulutus auttaa heitä parantamaan suomen kielen taitoaan ja suorittamaan korkeakoulututkinnon. Koulutuksen tavoitteena on kehittää kieli- ja opiskelutaitoja, helpottaa opintojen suorittamista ja työharjoittelua. (Opintopolku d.)

3 Maahanmuuttajien opiskeluun vaikuttavat tekijät ammattikorkeakouluissa

3.1 Kulttuuri ja monikulttuurisuus

Kulttuuri tarkoittaa yhteiskunnan ja sosiaalisen ryhmän henkisiä, aiheellisia ja emotionaalisia piirteitä, jotka perustuvat omiin subjektiivisiin kokemuksiin. Ne muodostavat elämäntapoja, yhteistoiminnan muotoja, arvoja, perinteitä ja uskomuksia. Saman kulttuurin ihmisten on helpompi ymmärtää toinen toistaan paremmin. Monikulttuurisuus on ajankohtainen ilmiö suomalaisessa yhteiskunnassa. Oma kulttuuri on merkittävä arkipäivän tilanteissa ja ympäröivän todellisuuden tulkitsemisessa. (Wilhelmsson 2004, 37.)

Pelkästään käsite monikulttuurisuus on hankala käyttää, koska se on monimerkityksellinen. Monikulttuurisuus käsitteenä voidaan käyttää kuvaamaan yhteiskunnan tai yhteisön tilannetta tai määritellä tarkemmin käsitteeseen kuuluvia ilmiöitä. Monikulttuurisuudella viitataan epäsuorasti jollakin tavalla ryhmien välisiin suhteisiin. Tässä opinnäytetyössä monikulttuurisuus käsitetään enemmänkin kuin monina kulttuureina, ryhmien välisinä suhteina ja jatkuvana vuorovaikutuksena ryhmissä. Halutaan ymmärtää vuorovaikutussuhteiden vaikutuksen korkeakouluihin. (Paavola & Talib 2010, 26-27.)

Pollarin ja Koppisen (2011, 17-21) mukaan kulttuuri on ne kaikki asiat, joihin ihmiset ovat oppineet uskomaan ja joista nauttivat: tapa ajatella, tuntee, reagoida ja toimia. Se siirtyy sukupolvesta toiseen ja uudistuu sukupolvien myötä. Uuteen kulttuuriin kuuluminen on helpompaa lapselle kuin aikuiselle, koska lapsella ei ole samaa vahvaa kulttuuripohjaa entisestä kotimaasta kuin vanhemmilla. Uuteen kulttuuriin sopeutuminen vie aikaa ja siihen vaikuttavat muuttajan luonteenpiirteet, ikä, koulutustausta sekä uuden maan ihmisten suhtautuminen maahanmuuttajiin ja heidän kulttuuriinsa.

Ulkomaalaisen kulttuurin ymmärrys myötävaikuttaa oppimisprosessin joustavuuteen sekä helpottaa oppimateriaalin valitsemista oppimiseen. Se auttaa maahanmuuttajaoppilaita tuntemaan olonsa tervetulleiksi ja sitoutumaan kouluelämään. Jokainen oppilaitos, viranomaisten normien ja kontekstien mukaan, rakentaa oman oppilaitoksen kulttuurin. Oppilaitoksen kulttuuri sisältää käytännöt, toiminnot ja toimintatavat. Suomen integraatiopolitiikka perustuu tasa-arvoon, eli maahanmuuttajia kohdellaan samalla tavalla kuin suomalaisia. Ovatko oppilaitokset kulttuuriltaan monimuotoisia ja ovatko maahanmuuttajaopiskelijat muuttaneet oppilaitoksen kulttuurin monimuotoiseksi? Oppilaitoksen kulttuuri voidaan muuttaa monimuotoiseksi itsearvioinnin ja pohdinnan avulla, eli oppilaitoksessa olevien ihmisten tulisi tiedostaa omat toimintatapansa. Suomessa opiskelijat voivat käyttää omaan kulttuuriin kuuluvaa vaatetusta. Kouluruokailussa ruoka on räätälöity eri kulttuureille. Joissakin kouluissa on

paikkoja uskonnon tunnustamiseen. Maahanmuuttajaopiskelijat ovat voineet järjestää omaan kulttuuriinsa kuuluvia tapahtumia, joissa he ovat voineet esittää omia kulttuuriperinteitä, ruokaa ja musiikkia. (Wilhelmsson 2004, 38-40.)

Kun maahanmuuttaja pääsee opiskelemaan oppilaitokseen, hänet tulee integroida suomalaisten kanssa samaan ryhmään. Integrointia tapahtuu maahanmuuttajan omalla tahdolla tai häntä koulutetaan suomalaiseen työelämään. Integroinnissa tarvitaan monikulttuurisia ajatusmalleja. Esimerkiksi opetusjärjestelyissä voidaan pyrkiä ottamaan huomioon se, että jos puhutaan asioista, jotka ovat tuntemattomia maahanmuuttajan kulttuurissa, ne saattavat tuottaa vaikeuksia. Jos maahanmuuttajalle selitetään ja hän saa kokea ja nähdä ne, hän pystyy hahmottamaan paremmin. Edelleenkin monet maahanmuuttajat tulevat kulttuureista, joissa opettaja opettaa ja opiskelija oppii. He eivät edes tunne itsenäisen opiskelemista, eli niin sanottua konstruktivistista opetusta opetuksena. Se ei edistä maahanmuuttajan oppimista. (Wilhelmsson 2004, 42-43)

Te puhutte meille ikään kuin meillä oli se tieto, mikä teillä on. Me emme ymmärrä, koska me emme ole syntyneet Suomessa ja meiltä puuttuu kansalaistaito, jota ei voi oppia mistään kirjoista. (Wilhelmsson 2004, 37).

Kulttuurista kulttuuriin vaaditaan kulttuurista ja sosiaalista sopeutumista. Myönteinen tai kielteinen asenne kulttuurieroihin vaikuttaa opiskeluun. Teräs (2004, 133-141) *Kulttuurilaboratorio-projektissa* yrittää vastata yhden maahanmuuttajaopiskelijan kysymyksiin ensimmäisestä koulupäivästään Suomessa eli mikä, miksi ja miten *kaikki oli ihan erilaista kuin meillä*. Teräksen mukaan uudet opiskelijat opetetaan vanhoilla välineillä. Hän on huomannut omassa oppilaitoksessaan, Helsingin sosiaali- ja terveysalan oppilaitoksessa, että suomenkielisille opiskelijoille laaditut ammatilliset oppimateriaalit ja tehtävät eivät soveltuneet maahanmuuttajaopiskelijoille. He olivat poissa tunneilta ja eivät tiennet, mitä opiskelevat ja miksi. He eivät tunteneet suomalaista oppilaitoskulttuuria. Tutkimukseen osallistuneet opiskelijat olivat tottuneet omassa maassa olevaan oppimiskulttuuriin tietyllä työskentelytavalla ja välineillä. Oppimiskulttuuri sisältää opettajan ja opiskelijan odotukset. "Suljetussa" oppimiskulttuurissa opiskelleella opiskelijalla voi olla vaikeaa "avoimessa" oppimiskulttuurissa. Molemmat oppimiskulttuurit erotetaan siitä, että avoimessa voidaan vertailla ja tarkastella eri vastauksia, kun suljetussa taas on yksi oikea vastaus.

3.2 Suomi toisena kielenä

Suomeksi ammattia opiskelevilla ulkomaalaisilla, voi olla hyvin erilaista kielitaitoa eri osaluilla. Puhuminen ja tekstin ymmärtäminen kehittyvät eri tahtiin ja se voi sekä edistää että estää opinnon etenemistä. Usein suuri haaste on pysyä koulutunneilla mukana opetuksessa kielitaidon puutteiden vuoksi. (Nissilä ym. 2009, 40.) Maahanmuuttajien kielitaidon lähtötaso ei aina riitä oppimiseen. Kielitaitoa tarvitaan ammattiin valmistautumisessa sekä arkipäivän elämässä. Se auttaa saamaan koulukavereita, osallistumaan eri koulutapahtumiin ja vapa-ajan harrastuksiin. Se on tarpeen myös kaupassa käydessä ja virastoasioimisessa. (Lappalainen 2004, 157-158.)

Suomessa puhutaan noin 150 kieltä. Viime vuosikymmeninä kaksikielisyys ja perhekielikombinaatiot ovat lisääntyneet. Suomen kouluissa tavoitteena on, että suomi toisena kielenä -opetuksen rinnalla annetaan mahdollisuus säilyttää ja kehittää oma äidinkieli. Näin vahvistetaan yhdessä oman äidinkielen kanssa oppilaan monikulttuurista identiteettiä ja itsetuntoa. (Nissilä ym. 2009, 36-37.)

Kielitaidon kehittäminen oppimisprosessin aikana antaa edellytyksiä korkeakoulutukseen. Kielitaidon merkitys korostuu erityisesti opintojen hakuvaiheessa sekä opintojen aikana. Kielivaatimukset vaikeuttavat sisäänpääsyäkin. Suomen kielen kurssit opintojen rinnalla voisivat kehittää maahanmuuttajien kielitaitoa ja auttaa rakentamaan opintokokonaisuuden kulkua sekä työllistymisen edistämistä. Kielikurssi tukee akateemisten kielellisten edellytysten vahvistamista jo edeltävillä koulutusasteilla. Tulevaisuudessa korkeakoulujen täytyy tunnistaa paremmin kielen kehittymiseen liittyvät tarpeet. (Airas ym. 2020, 19, 24.)

Oppivelvollisuusikäisellä (7-17-vuotialla) maahanmuuttajalla Suomessa on oikeus samaan peruskoulutukseen kuin suomalaisillakin. Aikuisten maahanmuuttajien sopeuttamista työyhteisöön pyritään tukemaan ja turvaamaan edistämällä heidän koulutustaan sekä jo hankittua ammattitaitoaan. Tavoitteena on täydentää ulkomailla suoritetut tutkinnot, opinnot ja kokemukset. Eri kurssien muodot - perusopetuksen valmistava opetus, suomi tai ruotsi toisena kielenä -opetus, tukiopetus, ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus, kotoutumiskoulutus ja luku- ja kirjoitustaidottomien opetus vahvistavat suomen kielen taitoa ja samaan aikaan myös monikulttuurisutta ja monikielisyttä. (Immonen-Oikkonen & Leino 2010, 24-25.)

Peltoniemi (2009, 158-159) käsittelee aikuisten maahanmuuttajien luku- ja kirjoitustaidon vaikeuksia oppimisessa. Hänen mukaansa maahanmuuttaja ei pääse ammatilliseen koulutukseen ennen, kuin hänellä on riittävät suomen kielen taidot. On luonnollista, että toiset oppivat nopeammin, toiset hitaammin, mutta jos joku oppii selvästi hitaammin ei välttämättä

opi tarpeeksi. Ryhmässä sellainen opiskelija ei ole ryhmän oppimisvauhdissa mukana. Hänen hitaampi kirjoittamisensa ja kirjoittamissuorituksensa vievät niin paljon aikaa, että hän ei ehdi ajatella käsiteltävää asiaa. Samoin on lukemisen kohdalla, kun maahanmuuttajataustaisen opiskelijan lukeminen ja ymmärtäminen ei ole samalla ryhmän etenemisvauhdilla. Aikuisopiskelija, joka kirjoittaa ja lukee hitaasti ja kömpelösti, saattaa hävetä heikon taitonsa paljastumista muille.

Kuisman (2004, 51-52, 55) tutkimuksen mukaan, osa ammattia vieraalla kielellä opiskelevista maahanmuuttajataustaista opiskelijoista tarvitsee suomenkielistä tukea. Erityisesti tukea tarvitaan ammattialan sanaston ja käsitteiden opiskeluun. Monen opiskelijan suullinen kielitaito on sujuvampi kuin kirjallinen. Työprosessissa kielellinen kuvantaminen kirjallisissa kokeissa voi olla todella vaikeaa, esimerkiksi kysymyksien ymmärtämisessä ja oman vastauksen tuottamisessa. Mahdollinen kielitaidon puutteellisuus vaikuttaa arvosanaan heikentävästi. Monelle maahanmuuttajalle kielitaidon ja ammattialansanaston kehittäminen on keskeinen tavoite työssäoppimisessa. Työympäristössä opiskelija totuttelee kuuntelemaan erilaisia suomenpuhujia ja havainnoi kielenkäyttötilanteita ammattiroolinsa kautta.

3.3 Opiskeluun tukena vuorovaikutus

Se, miten opettaja ja oppilaitoksen hallinto suhtautuvat maahanmuuttajiin on tärkeä tekijä maahanmuuttajien opiskelun sujumisessa. Suomen oppilaitoksessa kaikki on hyvin erilaista maahanmuuttajille. Ei näytä samalta kuin omassa kotimaassa. Uuteen oppilaitoskulttuuriin ja opiskelijajoukkoon kuulumisen tuo hankaluksia. (Teräs 2004, 133.)

Opiskelun aikana opiskelija saa tukea ensisijaisesti opettaja- ja opiskelijatutorilta, opettajalta, opintosihteeriltä ja osaamispäälliköiltä. Tuen muotona on ohjaus, joka voi olla ryhmätunteina tai henkilökohtaisena ohjauksena. Jokaisella koululuokalla on oma nimetty tutoropettaja, joka tukee opintojen etenemistä opintojen eri vaiheissa. Perehdyttäminen oppilaitokseen, opiskeluun, paikkakuntaan ja opiskelijakuntaan on opiskelijatutoroinnin tavoitteena. Jokaisella ryhmällä on ryhmävanhin, jonka tehtävä on toimia yhteyshenkilönä opiskelijoiden, opettajan ja henkilökunnan välillä. (LAB-ammattikorkeakoulu b.)

Kuisma (2004, 55) tuo esille suomalaistaustaisten ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tutoroinnin. Opintojen aloittamisessaan maahanmuuttajille nimetään tutoropiskelija, joka toimii tukihenkilönä opintoihin liittyvissä kysymyksissä. Tällä tavoin edistetään kulttuurien kohtaamista yksilötasolla ja edesautetaan maahanmuuttajan sosiaalisen kontaktiverkoston laajenemista. Opiskelijan näkökulmasta on mukavampaa saada neuvoja ja tukea omanikäisiltä henkilöiltä kuin opettajilta. Kielitaito karttuu arkisen vuorovaikutuksen avulla.

Kun monessa oppilaitoksessa maahanmuuttajataustaisia opiskelijoita on vielä vähän, tukitoimia on haasteellista järjestää.

Parityö on vuorovaikutteinen keino maahanmuuttajien oppimisen edistämiseen. Kokeiluja on tehty perusopetuksessa mutta myös ammatillisessa koulutuksessa. Parityöhön kuuluu suomalainen opettaja ja opettaja, joka on itse maahanmuuttaja. He yhdessä suunnittelevat mitä ja miten opetetaan. Maahanmuuttajataustaisella opettajalla on erilainen kyky arvioida ja huomioida miten ulkomaalaistaustaiset opiskelijat tulevat ymmärtämään käsiteltävän asian ja mitä he eivät ymmärrä. Hän myös saa helposti opiskelijoiden luottamuksen, sillä ei ole väliä, onko opettajalla sama kulttuuri kuin opiskelijalla vai ei. Riittää, kun hän ei kuulu valtaväestöön. Maahanmuuttajataustainen opettaja voi tulkita opiskelijoiden signaaleja paremmin ja hän kykenee ymmärtämään heidän erilaisia tarpeitaan ja vaikeuksiaan. He kertovat hänelle sellaista mitä toiselle eivät kerro. (Wilhelmsson 2004, 43, 45.)

Parhaiten oppii kohtaamaan maahanmuuttajan keskustelemalla hänen kanssaan. Hän ei pahastu, jos kysytään, miten jossakin tilanteessa toimittaisiin hänen omassa kulttuurissaan. Dialogin kautta astutaan toisen maailmaan ja avarretaan omia näkökulmia. Dialogi auttaa refleктоimaan omia tietoja ja toimintatapoja sekä selvittämään miksi jokin asia tehdään tietyllä tavalla. Usein ulkomaalaistaustainen opiskelija tarvitsee ymmärrystä yksinkertaisista arkeen kuuluvista asioista. Maahanmuuttajaopiskelijoilla on enemmän poissaoloja kouluissa kuin suomalaisilla. Siihen voi olla monta selitystä. Esimerkiksi monessa kulttuurissa perhe on keskeisin. Jos perheellä on jokin tarve, se on tärkein ja kaikki muut asiat joutuvat odottamaan. Koska maahanmuuttaja antaa henkilökohtaisten asioidensa vaikuttaa toimintaansa, usein kuulevää on, että maahanmuuttaja ei toimi vastuullisesti. Monimuotoisessa yhteisössä pitää keskustella käsityksestä asioiden tärkeysjärjestyksestä ja saada yhteisymmärrys siitä. (Wilhelmsson 2004, 44.)

Talibin (2002) mukaan koulun kotoutumiseen ja opintojen menestymiseen positiivinen ryhmäidentiteetti, eli tiettyyn ryhmään kuuluminen, auttaa erityisen paljon. Hänen mielestään kaikkia kouluoppilaita yhdistävät tavat, joilla he reagoivat kouluun ja valitsevaan ilmapiiriin: hyväksyvä, neuvotteleva ja vastustava. Kun koulun arvot ja toimintatavat hyväksytään, se nopeuttaa menestymistä opinnoissa. Neuvottelussa tehdään kompromissi ja hyväksytään koulun säännöt sekä käydään koulu loppuun vastenmielisyydestä huolimatta. Konfliktit ilmaisevat vastustamista ja koulussa tapahtuvia törmäyksiä. Konfliktien selvittäessä tärkeä on ymmärtää syvällisesti syyt välinpitämättömyyteen ja opiskelun keskeyttämiseen. Näin voidaan auttaa heitä pääsemään elämässä eteenpäin. (Pollari & Koppinen 2011, 48-49.)

Airaksen (2019, 18) mukaan tukea olisi hyvä järjestää koko opiskelun aikana, erityisesti opinnäytetyön tekemisen aikana. On hyvä myös antaa tukea opiskelutaitojen kehittämiseen

ja suomalaiseen kulttuuriin tutustumiseen. Opiskelun menestymisen syynä on opiskelukulttuurin ymmärtäminen kielitaidon lisäksi. Opiskelijat kokevat hyödylliseksi laajennetun orientaatiojakson, tutoropettajan ohjauksen, vertaismentoroinnin ja kokonaisvaltaisen tuen.

Mitä enemmän maahanmuuttajaopiskelijoiden määrä kasvaa oppilaitoksissa, sitä laajempaa yhteistyön tulee olla. Monikulttuurisuuden arvostaminen ja kehittäminen tapahtuu tukippilaiden ja oppilaskunnan sekä koulun henkilökunnan yhteisissä kokouksissa. Muista kulttuureista tulevat oppilaat tuetaan tasavertaisiksi yhteisön jäseniksi pääsemiseen samalla tavalla kuin muidenkin oppilaiden, jotka tarvitsevat erityistä tukea. (Pollari & Koppinen 2011, 56.)

3.4 Artikkelit ja aikaisemmat tutkimukset

Teoria-aineisto etsittiin kirjallisuuksista tutkimuksista LAB-Primo kirjastosta ja Heili kirjastosta. Aineisto etsittiin myös Diakonian kirjastosta ja Oulun ammattikorkeakoulun kirjastoista. Hakusanana käytettiin eri sanoja aineiston tarkoituksen riippuen: maahanmuuttaja, ulkomaalainen, kulttuuri, ammatti, ammattikorkeakoulu, opiskelu. Saatiin yli 300 tulosta. Haun rajattiin käyttämällä eri rajauksia kuten julkaisuvuosi, aiheen rajausta, aineistotyyppi, kieli, sijainti.

Wilhelmsson (2004) artikkelissaan *Oppilaitosten kulttuuri ja maahanmuuttajat* puhuu oppilaitosten kulttuurista ja siitä, pitäisikö oppilaitoskulttuuri muuttua monimuotoisemmaksi. Maahanmuuttajien määrä kasvaa Suomessa ja jos edelleen toimitaan yksinoman suomalaisten ehdoilla, se lisäisi kustannuksia ja ongelmien määrää. Voidaan luoda mahdollisuuksia kaikkien maahanmuuttajien osallistumiseen ja voidaan oppia heiltä. Jotta molemminpuolinen oppimisprosessi oppilaitoksessa helpottuisi, oppilaitos voi tehdä itselleen monimuotoisuussuunnitelman, johon kirjataan ne erityistoimet, joita tarvitaan, jotta maahanmuuttajaopiskelijat tulisivat tasavertaisiksi valtaväestöön kuuluvien opiskelijoiden kanssa.

Artikkelissaan *Maahanmuuttajien kielitesti lisäävät korkeakoulutuksen saavutettavuutta* Silvan ja Kosonen (2020) osoittavat, että suomenkielisessä korkeakoulutuksessa menestymiseen maahanmuuttajien kielitaidon on oltava vahva. Oletuksena ei voi kuitenkaan olla, että hakuvaiheessa kielitaito on valmis, se kehittyy yksilöllisesti opintojen aikana. Oulun ammattikorkeakoulussa on luotu kielitesti kielitaidon arviointiin. Avoimen ammattikorkeakoulun opintoihin hakeville maahanmuuttajille annetaan mahdollisuus arvioida oman kielitaidon riittävyyden korkeakoulutasoisin opintoihin.

Artikkeleissaan *Käsikö käsittää kieltä ja kulttuuria maahanmuuttajien koulutuksessa* Lappalainen (2004) ja *Suomen kieli ja ammattiopinnot: kokemuksia käytännöistä ja uusia näkymiä* Kuisma (2004) keskittyvät niihin maahanmuuttajien käytännön kokemuksiin ja näkökulmiin,

joihin suomen kielen osuus erityisesti korostuu ammattiin opiskelun eri vaiheissa. Artikkeleiden tekijät keskittyvät myös käytännön näkemyksiin opintojen sujumisesta. Kuisman (2004) mukaan suomen kielen osaaminen on keskeisessä asemassa oppilaitoksissa opiskelijavalinnan ja opetusjärjestelyn osalta. Hän käsittelee myös suomen kielen merkitystä opetuksessa, työssäoppimisessa ja tutoroinnissa maahanmuuttajien näkökulmasta. Lappalaisen (2004) mukaan kielen oppiminen on kulttuurin ja ammatin oppimisen edellytys.

Teräksen (2004) projekti *Kulttuurilaboratorio* on foorumi, jossa osallistujat voivat tunnistaa, pohtia ja vertailla omaan sekä toisten kulttuuriin kuluvia asioita. Artikkelissa *Kulttuurilaboratorio maahanmuuttajakoulutuksen kehittämisen välineenä* selvitetään mikä, miten ja miksi kaikki on erilaista maahanmuuttajille Suomen oppilaitoksissa. Tarve opetusvälineistön kehittämistä ja uudesta oppimiskulttuurista käynnistää innovatiivisen prosessin, josta Teräs käyttää nimeä *ehdotuskeskustelu*. Konkreettisilla ehdotuksilla koulutuksen kehittämistä voidaan avata uusia opetus- ja oppimismahdollisuuksia.

Arviointiraportissaan *Taustalla on väliä* Airas ja kollegat (2019) esittelevät kansallista tilanekuvaa ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden osallistumisesta ja osallisuudesta korkeakoulutukseen, sen esteistä ja toimivista käytännöistä. Arviointi perustuu kehittäväen arvioinnin periaatteisiin. Tilastoaineiston lisäksi aineistoa on kerätty opiskelijoiden ja henkilöstön työpajoissa sekä johdon haastatteluissa Aalto-yliopistossa, Yrkeshögskolan Arcadassa, Diakonia-ammattikorkeakoulussa, Itä-Suomen yliopistossa, Karelia-ammattikorkeakoulussa, Oulun ammattikorkeakoulussa, Oulun yliopistossa, Poliisiammattikorkeakoulussa, Tampereen yliopistossa, Turun ammattikorkeakoulussa ja Turun yliopistossa.

Peltoniemi (2009) pohti maahanmuuttajien oppimisvaikeuksia artikkelissaan *Aikuisten maahanmuuttajien tuki*. Oppimisvaikeuksia mainitaan haasteeksi selvitystyöhön ja keskittää käytännön näkökulmaan. Hän pohtii oppimisongelmien vaikutusta kaikkiin ryhmän oppijoihin.

Kirjassaan *Maahanmuuttajan kohtaaminen ja opettaminen* Pollari & Koppinen (2011) puhuvat siitä, mitä kaikkea maahanmuuttajaoppilaan on otettava huomioon, miten heitä kohdataan ja kuinka koulu yhteisö voi auttaa oppimisessa ja kotouttamisessa.

4 Oppinäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Oppinäytetyön tarkoituksena on kuvata sosiaali- ja terveysalan LAB-ammattikorkeakoulussa olevien maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemuksiin perustuvaa tietoa opiskeluun vaikuttavista tekijöistä. Oppinäytetyön tavoitteena on tuottaa tietoa opiskelua estävistä ja edistävästä tekijöistä, jotka vaikuttavat maahanmuuttajien opiskeluun sekä siitä, miten vuorovaikutus vaikuttaa oppimistuloksiin ja mitkä ovat kokemukset opintomenetelmistä.

Oppinäytetyön tutkimuskysymykset ovat:

- 1) Millaisia opiskelua edistäviä kokemuksia LAB-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on?
- 2) Millaisia opiskelua estäviä kokemuksia LAB-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on?
- 3) Miten vuorovaikutus ja koulun arkkielämä vaikuttavat opiskelun menestykseen LAB-ammattikorkeakoulussa?
- 4) Millaisia kokemuksia on opintomenetelmistä LAB-ammattikorkeakoulussa?
- 5) Kuinka toimintaa voidaan kehittää opiskelun edistämiseksi LAB-ammattikorkeakoulussa?

5 Opinnäytetyön toteutus

5.1 Opinnäytetyön menetelmä

Oppinäytetyö suoritetaan kvalitatiivisena eli laadullisena tutkimuksena. Siitä valittiin osallistujien näkökulman ymmärtäminen sekä osallistujien valinta tarkoituksenmukaisuuden perustella. Laadullisessa lähestymistavassa merkittävää on haastateltavien näkökulma ja kokemus sekä ilmiön ymmärtäminen. Opiskelijat kertovat omista opiskeluun liittyvistä kokemuksistaan. (Tietoarkisto.)

Laadullisen tutkimuksen lähtökohtana voi olla uuden ilmiön käsitteellistäminen ja kuvaaminen. Laadullisella tutkimuksella voidaan myös lisätä ymmärrystä tutkimusilmiöstä ihmisten omien käsitysten avulla. Tutkija luo toimintaa kuvaavan kokonaisuuden. Tuloksia tulkitaan ja kuvataan tulkinnan perusteella sanallisesti. (Kankkunen & Vehviläinen 2017, 74.)

Laadullisessa menetelmässä ihmislähtöisyys on erityisen tärkeää. Ihmisen asemalla on keskeinen osuus tiedon luomisessa: toisaalta tutkimuksen tekijän oma asema ja toisaalta tutkimukseen osallistuvien asema. Ei voi asettua ulkopuolisen tarkkailijan asemaan. Tutkimuksen aihepiirit ovat usein henkilökohtaisia. (Kylmä & Juvakka 2007, 20.)

Valitulla menetelmällä halutaan saada ilmiöstä hyvä kuvaus ja syvälinen näkemys. Hyvä kuvaus tässä yhteydessä tarkoittaa kokonaisvaltaista ja ymmärrettävää kuvaa ilmiöstä. Kuvaaminen tapahtuu sanallisessa muodossa, eli käytetään sanoja ja lauseita. Pyritään välttämään yleistämistä, tavoitteena on ilmiön objektiivisen kuvantaminen, ymmärtäminen ja tulkinnan antaminen. Näkemyksen syvällisyys riippuu tutkimustulosten käyttötarkoituksesta. Yhdestä tapauksesta yritetään saada mahdollisimman paljon, eli käsitellään perusteellisesti syvyyssuunnassa. Laadullisessa lähestymistavassa tutkitaan koko tutkimusprosessin aikana. Halutaan ymmärtää kuinka ihmiset kokevat ja näkevät reaalimaailman. Tiedon keruun ja analysoinnin päätoimijana olemme me, tutkijat, joiden kautta reaalimaailma suodattuu tutkimustuloksiksi. (Kananen 2014, 16-19.)

5.2 Opinnäytetyön kohderyhmä ja haastatteluihin osallistujat

Haastatteluihin osallistuneiden lukumäärä riippuu kokemuksen saaneiden saatavuudesta. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään kuvaamaan ilmiöitä ja niiden ymmärtäminen tulkitsemalla ja analysoitumalla tiedonantajalta kerätyt tiedot. Tärkeä on, että tiedonantajalla on mahdollisimman paljon tietoa ja kokemusta ilmiöstä. Tiedonantajan valinta ei ole satunnainen, heidät tulee valittaa tutkimuksen tarkoituksen mukaan. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 85.)

Opinnäytetyön kohderyhmänä olivat maahanmuuttajat, jotka opiskelevat sairaan- ja terveydenhoitajiksi Lappeenrannan LAB-ammattikorkeakoulussa, sosiaali- ja terveysalalla. Tutkimuksen kohderyhmään kuuluivat ne maahanmuuttajaopiskelijat, jotka opiskelivat suomalaistaustaisten opiskelijoiden kanssa samassa koululuokassa. Opinnäytetyön toteutumisen ja haastattelun onnistumisen takia haettiin tutkimusluvan LAB-ammattikorkeakoululta.

Haastateltaviksi tavoiteltiin tiedonantajiksi ne henkilöitä, joilla oli maahanmuuttajatausta ja jotka opiskelivat Lappeenrannan LAB-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalalla. Tavoitteena oli saada 1-5 osallistujaa. Haastatteluihin kutsuttiin 10 ulkomaalaistaustaista opiskelijaa, joista kolme osallistui haastatteluihin. Haastateltavat löydettiin niiden opiskelijoiden avulla, joiden kanssa he olivat samassa koululuokassa. Heidän nimensä saatiin yhteyshenkilöiltä. Koulun sähköpostilla lähetettiin sähköpostiviesti, jossa kutsuttiin haastatteluihin osallistujiksi. Sähköpostiviestissä selitettiin, kuka ja mistä saatiin heidän sähköpostiosoitteensa ja miksi lähetettiin heille tämä viesti. Liitteenä olivat haastattelun runko, saatekirje ja tietosuojailmoitus. (Liite 1, Liite 2, Liite 3.)

5.3 Aineistonkeruunmenetelmä

Aineistonkeruunmenetelmä valitaan tutkimusongelmien ja tutkimustehtävien perustella. Sen valinnan suuntaviivat riippuvat siitä, mitä tietoa etsitään, millaisia vastauksia ja mistä näkökulmasta ne ovat; millaista tietoa voidaan pitää parhaana ratkaisuna tutkimustehtävään. (KvaliMOTV a.)

Ottaen huomioon, että tiedonantajat olivat maahanmuuttajia, aineistonkeruunmenetelmänä oli puolistrukturoitu haastattelu, eli teemahaastattelu. Teemahaastattelussa tietyt keskeiset valitut teemat ja siihen liittyvät kysymykset olivat etukäteen asennetut. Haastattelussa voidaan tarkentaa sekä voidaan syventää kysymyksiä haastateltavien vastausten perusteella. Teemahaastattelussa pyritään tuomaan esille merkityksellisiä vastauksia tutkimuksen tarkoituksen ja tutkimustehtävän mukaisesti. Etukäteen valitut teemat pohjautuvat tutkimuksen viitekehukseen, eli ei voi kysellä ihan mitä tahansa. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 3.1.)

Henkilökohtaisessa haastattelussa haastatteliija esittää kysymykset suullisesti ja kirjoittaa vastaukset ylös. Haastateltavat voivat tutustua kysymyksiin etukäteen. Haastattelun etuna on joustavuus. Haastatteliija voi toistaa kysymyksen ja oikaista väärinkäsityksen, voi käydä keskustelua ja selvittää sanamuotojen merkityksiä. Haastattelijan harkinnan mukaan kysymyksiä ei tarvitse esittää ilmoitetussa järjestyksessä, tavoitteena on kerätä mahdollisimman paljon tietoa keskusteltavasta aiheesta. Haastattelussa haastatteliija voi olla samalla havainnoitsijana, mutta raportissa pitää kertoa, onko havaintoja käytetty ja ovatko ne vaikuttaneet tuloksiin. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 73.)

Kysymyksien asettamista pohtiessa on suositeltavaa perehtyä teoriaan, joka toimii malliksi, hahmotelmaksi ja ideaksi ja joka on esitetty enemmän tai vähemmän tutkittuun ilmiöön. (KvaliMOTV b.) Tutkimusongelmista muodostetaan tutkimuskysymyksiä ja saadut vastaukset ratkaisevat tutkimusongelmat. Tutkimuskysymykset ohjaavat koko tutkimusprosessin kulkua. Tutkimuskysymykset eivät saa olla liian laajat tai suppeat, voidaan rajata niin että käsittelevät vain jonkin toiminnan vaikutusta tutkimusongelmaan. (Kananen 2014, 35-40.)

Haastattelut toteutettiin lokakuussa ja marraskuussa 2020 LAB-ammattikorkeakoulun sekä LUTin tiloissa, sillä tilat olivat haastateltaville tutut ja rauhalliset. Kasanen mukaan haastattelijan tulee kyetä rakentamaan luottamuksellinen ilmapiiri heti haastattelun alussa kunnioittavalla, arvostavalla ja kiinnostuneella asenteellaan (Kananen 2014, 72). Tapaamisen alussa haastattelija esittäytyi ja kertoi lyhyesti itsestään, kuvaili lyhyesti tutkimusta, sen tarkoitusta ja tavoitteita. Haastateltavan kanssa käytiin läpi haastateltavan anonymiyden säilyttäminen lomakkeen tärkeisiin kohtiin. (Liite 3.) Haastattelutilanne pyrittiin luomaan turvalliseksi, rauhalliseksi ja luottamukselliseksi. Haastattelut kirjoitettiin käsin paperille. Haastatteluja ei nauhoitettu haastattelussa osallistuvien maahanmuuttajien mahdollinen riittämättömän kielentaidon takia, jotta välttyttäisiin väärinkäsityksiltä analyysivaiheessa. Haastateltavat käyttivät omaa puhekieltään. Haastattelut tallennettiin kirjoittamalla muistiinpanoja, tarvittaessa selitettiin sanan merkitys käyttämällä lisäsanvoja, mikä helpotti haastateltavan ja haastattelutilanteen mieleen palautumista analyysivaiheessa. Haastattelut kestivät 60-80 minuuttia.

Opinnäytetyöhön liittyvät haastattelut toteutettiin kahden ihmisen välisenä vuorovaikutustapahtumana seuraten Kasanen neuvoja yksilöllisistä haastatteluista. (Kananen 2014, 72). Molemmilla osapuolilla haastattelussa oli maahanmuuttajatausta, mikä vaikutti myönteisesti tilanteeseen. Haastattelijat kannustettiin puhumaan kaikista itselleen kaikista tärkeistä asioista, jotka liittyivät maahanmuuttajaopiskelijan kokemuksiin opiskelussa. Kysymyksien järjestystä ei noudatettu vaan aloitettiin haastateltavalle mielenkiintoisimmasta ja mieluisimmasta. Haastattelun edetessä palattiin takaisin johonkin kysymykseen, jos haastattelijalla oli lisättävää. Kysymykseen palaaminen antoi haastateltavalle mahdollisuuden kertoa ilmiöstä kattavasti. Haastattelun lopussa tekijä kiitti haastateltavaa ja kertoi, mistä haastateltava voi lukea valmiin opinnäytetyön, mikäli hän haluaa tutustua haastattelun tuloksiin.

6 Aineiston analyysi

Laadullisen aineiston analyysissä ei ole selkeitä kaavoja. Eri näkökulmien ja tarkastelutapojen avulla pyritään käymään läpi aineistoa systemaattisesti. Analyysin tekemisessä on useita vaihtoehtoja. Tavoitteena voi olla aineiston tiivistäminen, jos se voisi antaa enemmän ymmärrystä tutkittavaan aiheeseen. Koskaan ei voi tyytyä pelkkään aineiston kuvaukseen. Analyysin aikana aineistoa pilkotaan, puretaan, hajotetaan, kootaan, eheytetään ja täydennetään, eli aineiston sisältö jäsennetään, jonka seurauksena tehdään synteesi. Pienistä palloista kasataan suurempaan niin, että aineistosta löytyisi jotain yleisempää kuin yksityisiä vastauksia. Laadullisen tutkimuksen aineiston analyysin avulla pyritään lisäämään informaationarvoa. (KvaliMOTV c.)

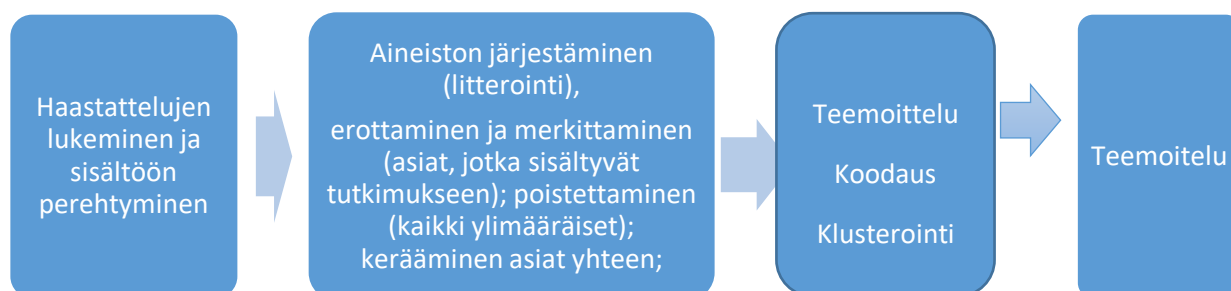
Aineiston analysoinnissa käytettiin sisällönanalyysia. Sen avulla voidaan analysoida systemaattisesti ja objektiivisesti. Sisällönanalyysimenetelmällä muodostetaan tutkittavasta ilmiöstä tiivistetty kuvaus. (Tuomi & Sarajärvi 2018, 117.) Sisällönanalyysissä riskinä voi olla tutkijan objektiivisuus siitä, että analyysi tapahtuu aineiston tiedonantajien ehdoilla eikä tutkijan ennakkoluulojen saattamana. Ongelma voidaan ratkaista teoriaohjaavalla analyysillä. Analyysiyksiköt valitaan aineistosta, ne toimivat ohjeena analyysin etenemisessä. Aikaisemman tiedon vaikutus on tunnistettava mutta sen merkitys ei ole teoriaa testaava, vaan paremmin uusia ajatusuria aukova. (Tuomi & Sarajärvi 2013, 96.)

Aineiston analysoidessa käytetään induktiivinen sisällönanalyysi, sen avulla pyritään saamaan tutkittavasta ilmiöistä kuvaus tiivistetyssä ja yleisessä muodossa. (Tuomi & Sarajärvi, 2013, 103-104.) Induktiivinen analyysi luoda aineistosta teoreettinen kokonaisuus, yksittäisestä yleiseen. Aikaisemmat havainnot, tiedot tai teoriat tutkittavasta ilmiöstä eivät ohjaa analyysin tekemistä. (Tuomi & Sarajärvi, 2013, 95.)

Aineiston analyysissä sisällönanalyysin yhteydessä aineisto analysointiin teemoittamalla. Teemoitetun aineiston analyysissä teemoja muodostetaan etsimällä aineistosta vastauksia tai kirjoitelmia yhdistäviä seikkoja. Teorialähtöinen tai teorian mukaisesti ohjautuva teemoittaminen on mahdollista. Keskustellut teemat haastateltavien kanssa löytyvät yleensä kaikista haastatelluista vaihtelevassa määrin ja tavoin. (KvaliMOTV d.)

Tutkimusraportissa sitaattien esiintyvyyden tarkoituksena on havainnollistaa teemoittelua. Tällä tavalla lukija ymmärtää, mihin tutkijan teemoittelu pohjaa. Teemat syntyvät toistuvista asioista. Yksi teema ei muodosteta yhdellä aineistoyksiköllä. Hirsjärven & Hurmeen (2015) mukaan teema-analyysia tehdään haastatteluaineistosta, mutta teemoittelu voi syntyä analyysin tuloksesta ja ne kaksi asiaa on muistettava. (Tietoarkisto.)

Sisällönanalyysiprosessin eteneminen tapahtuu etukäteen tehdyn suunnitelman mukaan, kuten Tuomi ja Sarajärvi (2018, 92.) neuvovat. Teemoittelun jälkeen kirjoitettiin yhteenveto. Sisällönanalyysiprosessi näkyy kuvassa 1.

Kuva 1. Sisällönanalyysiprosessi.

Haastattelut luettiin huolellisesti läpi viisi kertaa, jossa etsittiin ilmaisuja yhteisistä teemoista. Tuomen ja Sarajärven mukaan (2018, 92) laadullisen tutkimuksen aineistosta voi löytyä useita kiinnostuvia asioita, mutta mistä tässä tutkimuksessa ollaan kiinnostuneita, näkyy tutkimustehtävästä. Tästä tutkimusaineistosta etsittiin kaikki ne lauseet ja ilmiöt, jotka vastaavat tutkimuskysymyksiin. Litterointi ei ole varsinaista analyysia, se on pelkkä aineiston muuttaminen muodosta toiseen (Kananen 2014, 135). Litterointi oppinäytetyössä analyyssivaiheessa tarkoittaa aineiston järjestäminen, eli poistettiin aineistosta kaikki ylimääräiset lauseet, jotka eivät liity oppinäytetyön aiheeseen. Litteroinnin jälkeen alkuperäisilmaisut laitettiin sopiviin teemoihin. Tarkistettiin litteroitu teksti huolella niin, että mitään informaatioita ei olisi hävinnyt. Teemat pohjautuivat tutkimuskysymyksiin. Analyysiyksikkö oli lause tai asiakokonaisuus. Piirrettiin taulukko, johon kirjoitettiin teemoihin liittyvät tekstikohdat, mikä helpotti keskittymään yhteen teema-alueeseen kerrallaan. Koodausvaiheessa yhdistettiin alkuperäisilmaukset alaluokkiin ja alaluokat yläluokkiin. (Taulukko 1, 2.) Yläluokista muodostuivat pääluokat, jotka vastasivat teemoja. (Taulukko 3.) Alaluokissa pyrittiin säilyttämään alkuperäisaineiston merkitys käyttämällä samaa koodausta. Alussa pelkistettyjä ilmaisuja syntyi 47. Sen jälkeen etsittiin niistä samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia ja yhdistettiin yhteenkuuluvat ilmaisut omiksi ryhmikseen samalla koodauksella. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 110.) Näin klusteroinnissa syntyi 35 ilmaisua alaluokassa. Alaluokassa syntyneistä käsiteistä etsittiin uudelleen samankaltaisuuksia ja eroavaisuuksia ja muodostettiin yläluokat. Pelkistämisen vaiheessa aineiston hallinta oli vaikeaa kokemattomalle tutkijalle. Palattiin useaan kertaan alkuperäiseen aineistoon varmistaakseen, että aineisto ja ilmaisun merkitys eivät muuttuisi pelkistämisen vaiheessa. Saatiin yhteensä seuraavat neljä teemaa: opiskelua edistävät tekijät, opiskelua estävät tekijät, kokemukset vuorovaikutuksesta, kokemukset

opetusmenetelmästä. Kaikki teemat liittyvät LAB-ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveystieteiden alalla, sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi opiskeluun.

alkuperäisilmaukset	alaluokka
"...olen rohkea opiskelussa." "Opiskeluun tarvitse rohkeutta ja aktiivisuutta."	pitää olla rohkea
"Tehtävien ymmärtäminen on vaikea kielen takia, en aina ymmärrän tehtävät." "Kielitaito ei riittänyt, ymmärsin hyvin opettajat mutta usein en ymmärtänyt tehtävät."	tehtävien ymmärtäminen vaikea kielen takia

Taulukko 1. Esimerkki alaluokan muodostamista

alaluokka	yläluokka
pitää olla rohkea oma motivaatio	myönteinen asenne
tehtävien ymmärtäminen vaikea kielen takia kirjoittaminen vaikea kielen takia	riittämätön suomen kielitaito
tietotekniikantaidon puutteen takia on vaikeuksia tehtäviin tehtävien tekoon vaativat taidon puutteen takia vaikeuksia tehtäviin	riittämättömät opiskelutaidot

Taulukko 2. Esimerkki yläluokan muodostamista

yläluokka	pääluokka
riittämätön suomen kielitaito	opiskelua estävät tekijät

riittämättömät opiskelutaidot	
saanut apua opiskeluun kielitaitojen vaikutus vuorovaikutukseen	kokemukset vuorovaikutuksesta ja koulu-elämästä

Taulukko 3. Esimerkki pääluokasta.

7 Opinnäytetyön tulokset

7.1 Taustatiedot

Opinnäytetyön aineistona oli kolme maahanmuuttajataustaisten opiskelijan kokemuskertomusta opiskelusta sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa. Kaikkien osallistuneiden synnyinmaat sijaitsivat Euroopassa ja Aasiassa. He ovat saapuneet Suomeen eri-ikäisinä. Yksi heistä on asunut Suomessa lapsuudesta, yli viisitoista vuotta, toinen on muuttanut Suomeen lukioikäisenä, kolmas on muuttanut Suomeen aikuisena noin kymmenen vuotta sitten. He ovat eläneet merkittävän osan elämästään Suomen kulttuuriympäristössä, mutta oman kulttuurin perusta oli säilynyt. Vaikka he olivat monikulttuurisia, se ei ole muuttanut heidän perheperinteitään. Tiedonantajista kaksi oli naisia ja yksi oli mies. Miehellä oli suomalainen tyttöystävä. Haastateltavat olivat eri opiskeluvaiheessa, ensimmäinen oli opiskelun alkuvaiheessa, toinen keskivaiheessa, kolmas loppuvaiheessa. Yksi tiedonantajista oli suorittanut peruskoulusta alkaen kaikki opinnot Suomessa, yhdellä oli lähihoitajakoulutus ja yhdellä ei ollut kokemus suomen koulussa.

7.2 Opiskelua edistävät tekijät

Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat kuvasivat kertomuksissaan omia kokemuksia, jotka liittyvät opiskelua edistäviin tekijöihin. Opinnäytetyön tuloksien mukaan opiskelua edistäviä tekijöitä olivat Suomen opetuskulttuurin tuntemus, perhetuki, oma myönteinen asenne, hyvä suomen kielen taito, koulutyövälineistön saatavuus.

Edeltävät kokemukset opiskelusta Suomen kouluissa ovat haastateltavien mielestä helpottaneet opiskelun edistämistä. Koulukulttuurin tuntemus on tuonut positiivista vaikutusta ja edesauttanut opiskelun sujuvuutta. Haastateltava, joka oli suorittanut peruskoulusta alkaen kaikki opinnot Suomessa, koki opiskelun helpommaksi. Hän tunsi hyvin koulun organisaation ja opetustavat Suomen koulussa.

Minulla on kokemukset suomen koulussa, tunnen hyvin suomen koulun systeemi.

Haastateltava, jolla oli lähihoitajakoulutus pohja, toi esille, että edellinen opiskelu hoitoalalla on auttanut paljon varsinkin opiskelun alkuvaiheessa. Aikaisemmasta koulutuksesta saamansa tiedot olivat helpottaneet opintoprosessin etenemistä.

Opiskelijat kertoivat myös saamastaan tuesta ja kannustusta perheistään. Yhdellä opiskelijalla oli puoliso ja lapset. Koulussa aikataulu on tiukka ja koulupäivät ovat väsyttävät, kun opiskelu tapahtuu nopeaan tahtiin. Saatu tuki vanhemmiltaan ja puolisoltaan lasten hoidossa olivat helpottaneet ja edesauttaneet niin, että hän oli saanut enemmän aikaa opiskeluun keskittymiseen. Toisella opiskelijalla oli suomalainen tyttöystävä, jonka kanssa olivat samalla koululuokalla. Hän kertoi saavansa apua tyttöystävältään aina, kun kokee vaikeuksia opiskeluun liittyen. Kaikki haastateltavat opiskelijat olivat saaneet tukea perheeltään myös henkisenä kannustuksena ja rohkaisuna.

Kaikki haastateltavat toivat esille edistävänä tekijänä oman myönteisen asenteensa. Se koostui omasta asenteesta opiskelutaitojen kehittymiseen. Oma asenne kuvatiin ihmisen ominaispiirteiden kautta. Positiiviset opiskeluun vaikuttavat tekijät olivat oma rohkeus, aktiivisuus ja motivaatio.

Haastateltavien mielestä, opiskelijan on oltava pitkäjänteinen eikä luovuttava kohdatessaan vaikeuksia. Etsittäessään vastauksia, hänen pitää olla rohkea esittämään kysymyksensä. Oman motivaation merkitys on erityisen tärkeä kouluttautumisessa ja se nähdään olevan merkittävä tekijä hyvän elintason saavuttamisessa. Yksi opiskelija kertoi olevan motivoitunut opiskelemaan ammattia haaveenaan päästä töihin.

Oma motivaatio ja rohkeus autoivat opiskelua, olen tosi motivoitunut päästä Suomen työyhteisöön.

Hyvä suomen kielen taito oli yhdellä opiskelijalla edistävä tekijä opiskeluun. Kun hän oli suorittanut peruskoulusta alkaen kaikki opinnot Suomessa opiskelu oli helpompaa kielen osalta. Lukeminen oli antoisampaa ja tehtävien tekeminen onnistui paremmin. Onnistuminen opinnoissa motivoi erityisesti maahanmuuttajaopiskelijaa ja edisti hänen opiskelutaitojensa kehittymistä.

Suuri merkitys opintojen sujumisessa on ilmaisilla opetusmateriaaleilla ja mahdollisuudella käyttää koulun tietokonetta tehtävien tekemiseen. Koulun kirjastosta löytyivät kaikki oppikirjat eikä niitä tarvinnut ostaa.

...koulukirjastosta löytyy tarvittavat oppikirjat, ei tarvinnut ostaa.

Tietokoneet ja tulostimet ovat saatavilla koulussa, mitä auttaa opiskeluun.

Omalla tietokoneella käytettävät ilmaiset Microsoftin tuotteet opiskelussa edesauttavat maahanmuuttajien sekä suomalaisopiskelijoiden opiskelemista. Yksi haastateltava opiskelija kertoi, että häneltä puuttuivat tietotekniikkataidot, mutta mahdollisuus käyttää kouluun tarvittavat sovellukset omalla tietokoneella on helpottanut niiden oppimista ja käyttöä.

7.3 Opiskelua estävät tekijät

Haastattelua tehdessä tuli esille muutamia seikkoja, jotka olivat vaikeuttaneet kaikkia haastateltavia. Usein kyseessä oli henkilökohtainen kokemus opiskeluun liittyvistä asioista. Yleisimmät kokemukset ja huomiot, jotka haastattelutilanteessa tulivat ilmi, kasattiin pääluokkaan nimeltä opiskelua estävät tekijät. Opiskelua estäviksi tekijöiksi nousivat suomi vieraana kielenä, opetuskulttuurin ja koulukulttuurin tuntemattomuus, riittämättömät opiskelutaidot.

Opiskelun suomalaisten kanssa samassa ryhmässä haastateltavat kokivat hyväksi, mutta suomi vieraana kielenä vaikeutti opiskelua. Kielelliset vaikeudet liittyivät kirjallisiin tehtäviin ja esseisiin. Haasteltavien mielestä oli usein vaikea ymmärtää tehtävien ohjeet ja toimia niiden mukaan.

Kielitaito ei riittänyt, ymmärsin hyvin opettajat mutta usein en ymmärtänyt tehtävät.

Yksi opiskelija toi esille myös sen, että vieraalla kielellä kirjoittaminen oli haasteellista. Muodostaessaan lauseita useimmiten käännettiin sanoja ja käsiteitä omasta äidinkielestä, mutta vieraalle kielelle käännettäessä lauseen merkitys usein muuttui. Se vaikutti matalien arvosanojen saamiseen, vaikka opiskelija osasikin asiat hyvin.

En osannut kirjoittaa oikealla suomen kielellä, Usein sain alhainen arvosana sen takia.

Sama opiskelija koki syrjintää vieraan kielen opiskelun vaikeuksien takia. Se saattoi stressata opiskelijaa sekä aiheuttaa myös hänelle mielipahaa. Näissä tilanteissa itseluottamus kielitaitoon ja omaan osaamiseen saattoi loppua.

...ryhmätehtävät olivat vaikeat kielen puutteen takia. Yleensä jouduin yksinä, ei kukaan halunnut minua ryhmässä. Tein aina heti tehtävät, mutta ryhmälaiset piti korjata tehtäväni, koska oli paljon kirjoitusvirhettä. Minä itseni en tuntunut kivalta.

Suomen koulussa olevasta opiskelukulttuurista haastateltavien kokemukset olivat hyvin erilaiset. Haastateltava, joka oli suorittanut peruskoulusta alkaen kaikki opinnot Suomessa, kouluympäristö, koulu- ja opiskelukulttuuri olivat tuttuja. Haastateltavalla, jolla oli lähihoitajakoulutus pohja, nämä asiat olivat jonkin verran tuttuja. Kolmannella opiskelijalla ei ollut kokemusta suomalaisesta koulusta. Koulukulttuurin ja opiskelukulttuurin tuntemattomuus ja tietämättömyys oli hänelle opiskelua estävä tekijä. Koulukulttuurin ja opiskelukulttuurin tuntemattomuuden seurauksena tuli epäselvyyksiä erilaisten toimintojen olemassaoloista ja käytöstä.

...en tuntenut Suomen opetuskulttuuria, eikä ymmärsin mitä pitää tehdä, miksi näin ja miten... Olin lähellä lopettaa opiskelua.

Opetuksen ja oppimisen erilaisuus verrattuna opiskelijoiden aikaisempiin kokemuksiin koettiin oudoksi.

Opiskelija, joka oli muuttanut Suomeen aikuisena toi esille opiskelua estäväksi tekijäksi ATK-taitojen puutteen. ATK-taidot ovat tärkeä osa opiskelua ja edellytys opinnoista selviytymiselle ammattikorkeakoulussa. Sen lisäksi hän kertoi puuttuvista tiedoista ja taidoista siitä, miten koulussa tehdään esimerkiksi referaatit, esseet, seminaaritehtävät ja esittelyt. Opiskelun alkuvaiheessa haastateltavan tehtävät hylättiin, koska hän ei ollut tehnyt niitä hyväksytyyn kirjoitustehtäväpohjan mukaan.

Minulla ei oli tietokonetekniikan taitoa, osaisin vain perus asiat, en osannut kirjoittaa oikealla tavalla esimerkiksi Wordilla...

...en osannut tehdä referaatit, esseet, seminaaritehtävät, opettajat hylkäsivät minun tehtäväni, sen takia...

7.4 Vuorovaikutus

Vuorovaikutus sisälsi koulun sisäpiirielämän, opiskelijoiden väliset suhteet, opiskelijan ja opettajan väliset suhteet sekä kuuluminen ryhmään ja kouluyhteisöön.

Kaikki haastateltavat toivat esille opettajilta saamansa avun erilaisissa opiskeluun liittyvissä tilanteissa. Ystävällisyys ja opiskelijan kannustaminen saattoi näkyä positiivisena asenteena opiskelussa. Hyvään suhteeseen opiskelijan ja opettajan välillä kuului henkisen tuen saaminen sekä opiskelutehtäviin liittyvä ohjeistus. Hyvä vuorovaikutus pohjautui hyvään suhteeseen, kun opettajat olivat helposti lähestyttävissä ja aina vastasivat sähköpostiin. Yksi opiskelija mainitsi myös saamansa avun tutoropettajalta.

...tutoropettaja on auttanut paljon.

On helppo lähestyä opettajille.

Opettajat olivat valmiina auttaa, sain aina apua, kun kysyin.

Hyvä vuorovaikutus luokkakavereiden kanssa näkyi myös eri verkoston, eli WhatsApp ryhmän käytännöistä. Opiskelijat muodostavat eri puhelinsovelluksien kautta chat-ryhmiä ja välittävät toisilleen opiskeluun ja koulun arkkielämään liittyviä tietoja. ”WhatsApp ryhmä oli hyödyllinen, opiskelijat saivat apua ja neuvoja sekä tarvittavaa informaatiota opiskeluun liittyvistä asioista.

Yksi opiskelija kertoi, että tutoropiskelijoista ei ole hyötyä. Itse ei ole saanut apua.

...tutor opiskelijoilta ei ole hyötyä, eivät auttaneet.

Kaksi haastateltavaa koki vuorovaikutuksen huonoksi. He eivät tunteneet itsensä kuuluvina kouluyhteisöön. Haastateltavien mielestä ulkopuoliseksi jääminen ja koulukavereiden puute johtuivat osittain eri kulttuuritaustasta ja osittain ikäerosta.

...minulla ei ole koulukaveria, kulttuuriero vaikutti siihen.

...tuntui yksinä koko opiskelun aikana, en saanut koulukaveria, eikä osallistuin ryhmiin. Kulttuuriero vaikutti siihen.

En kuulu yhteisöön ja kouluryhmiin iän myötä, olen vanhempi kuin muita. (n.10 v.)

Maahanmuuttajataustaiset opiskelijat pitivät itsestään selvänä sitä, että heillä on vastuu oppia suomalainen kulttuuri ja toimia sen mukaan. Heidän mielestä heitä ei huomioitu eikä otettu mukaan tarpeeksi aktiivisesti ryhmiin. Eri kulttuurisuuden lisäksi, haastateltavat toivat esille myös riittämättömän suomen kielen taidon syyksi huonoon kokemukseen vuorovaikutuksesta.

Minulla ei ole koulukavereita kielen puutteen takia, en ymmärrä nuorien murteet, en ymmärrä mitä he puhuvat.

...en päässyt koulun yhteisöön kielen takia...

Haastateltava, joka oli suorittanut peruskoulusta alkaen kaikki opinnot Suomessa, ei kokenut vaikeuksia päästä ryhmään ja saada koulukavereita sekä tulla toimeen ryhmänjäsenten kanssa. Oman erilaisen kulttuuritaustan tai kielen puutteen vuoksi ei kokenut esteitä päästä koulun elämään ja viihtyä kouluun. Hyvä suhde ryhmään muodostui oman aktiivisen toiminnan kautta. Hyvä vuorovaikutus muiden kanssa edisti jaksamista ja ryhmässä pysymistä.

...olen hyvin sopeutunut kouluun, siihen tarvitse aktiivisuutta. Osallistun koulun urheiluryhmään, näin poistan stressi.

7.5 Kokemuksia opetuskulttuurista ja opetussuunnitelmasta

Seuraavana käsitellään maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemuksia opetuskulttuurista ja opetussuunnitelmasta. Nämä kaksi käsitettä yhdistettiin, koska opiskelijan mielestä puhutaan samoista asioista.

Kaikki opiskelijat kertoivat oppimisesta ja sen huonosta laadusta. Huonoon laatuun sisältyi nopea eteneminen opiskelussa, lähituntien pieni määrä ja itsenäinen opiskeleminen. Teoriatunnit olivat vähäisiä, lähitunneilla käsiteltiin asioita liian nopeasti ja opettajat eivät ehtineet selittämään opettamiaan asioita tunnilla. Lyhyessä ajassa piti käsitellä isoja kokonaisuuksia. Kiireen takia oppiminen jäi heikoksi ja pinnalliseksi, ja ammattiosaaminen huonoksi. Kaikki opiskelijat toivat esille tehtävien ison määrän. He kokivat tehtävien tekemisen

raskaaksi, niiden suorittaminen vaikeutui ja viivästy, minkä seurauksena oppiminen jäi vähäiseksi.

Opiskelu mene vauhdilla, aina on tosi paljon tehtävät, nopealla tahdilla opetellaan, näin emme opettele tarpeeksi.

...lähitunnit ovat vähän, se alentaa opiskelun laatu.

Haastateltavat kuvailivat itsenäistä opiskelemista sekä hyväksi että huonoksi. Osa haastateltavista koki itsenäisen opiskelun menetelmänä, josta ei saanut paljon hyötyä. Maahanmuuttajaopiskelijat tunsivat itsenäistä opiskelua välillä erittäin rankaksi ja stressaavaksi. He opiskelivat tuplasti enemmän kielen takia ja vapaa-aikaa ei juuri jäänyt, kaikki aika meni opiskeluun. Heidän mielestään itsenäinen opiskelu oli myös riittämätöntä. Opiskelijat eivät oppineet tarpeeksi ja oppimistulokset olivat huonot. He kokivat epäselvyyksien lisääntyvän ja ammattiosaaminen jäävän heikoksi.

Itseopiskelun koen riittämättömänä, emme oppi tarpeeksi, ei ole laatua oppimisesta.

Itseopiskeleminen on raskas meille. Ensin opiskelen asiat, sitten opiskelen suomen kielellä samat asiat. Opiskelen koko ajan, minulla ei ole vapa-aikaa.

Haastateltava, joka oli suorittanut peruskoulusta alkaen kaikki opinnot Suomessa, kuvaili itsenäinen opiskelua hyväksi. Hän on jo tottunut siihen, mutta joskus syntyi epävarmuutta siitä, oliko asiat opeteltu oikein.

Itseopiskelu on hyvä oppimismenetelmä, olen jo tottunut, joskus syntyy epävarmuutta, olenko opeteltu asiat oikein.

Kaikki haastateltavat sanoivat, että he suhtautuivat harjoitustunteihin ja simulaatioihin positiivisesti. Heidän mielestään harjoitus- ja simulaatiotunnit toteutustapansa johdosta olivat mielenkiintoisia ja kehittäviä. Niillä tunneilla harjoituksia pidettiin tärkeinä ja siksi he toivoivat niiden määrän lisääntyvän.

Simulaatiot ja harjoitustunnit ovat tarpeelliset ja opeteltavat.

Opiskeleminen omassa tahdissa koettiin hyväksi. Ottaen huomioon yksilölliset tarpeensa opiskelijalla oli mahdollisuus suunnitella opiskelun etenemistä ja opiskelun eteneminen tapahtui rauhallisesti.

Mahdollisuus opiskella omalla tahdolla on hyvä.

Opiskelijat kertoivat, että perehdytys ei ollut riittävää erityisesti koulun alkuvaiheessa. Perehdyttämisen puutteeseen sisältyi esimerkiksi riittämätön tieto erilaisten verkkoympäristöjen käytöstä ja riittämätön ohjaus opiskeluun liittyvistä järjestelyistä.

Koko koulujärjestelmä oli vaikea ymmärtää koska perehtyminen oli vähäinen.

7.6 Kehittämisideoita opiskeluun edistämiseksi

Viimeisenä opinnäytetyössäni kysyin haastateltavilta, kuinka voidaan kehittää toimintaa opiskelun edistämiseksi LAB-ammattikorkeakoulussa. Tuli muutamaa vastausta. Kehittämissuhteena toivottiin lisää perehdyttämistä opiskelun alussa. Maahanmuuttajat, joilla ei ollut kokemusta opiskelusta suomalaisessa koulussa tarvitsivat enemmän ennakkotietoa koulutuksesta ja opiskelun etenemisestä. Kaikista vastauksista tuli esille se, että koulujärjestelmän ymmärtämiseksi tarvittiin lisää perehdyttämistä. Maahanmuuttajat toivoivat myös lisää ohjausta opiskeluun liittyviin asioihin. Toivottiin myös Suomen kielen opetusta verkkokurssina, jolla opetellaan ammattisanastoa ja ammattikäsitteitä. Yksi opiskelija ehdotti lisäksi kerhoa, jossa opiskelijat saisivat apua tehtäviin.

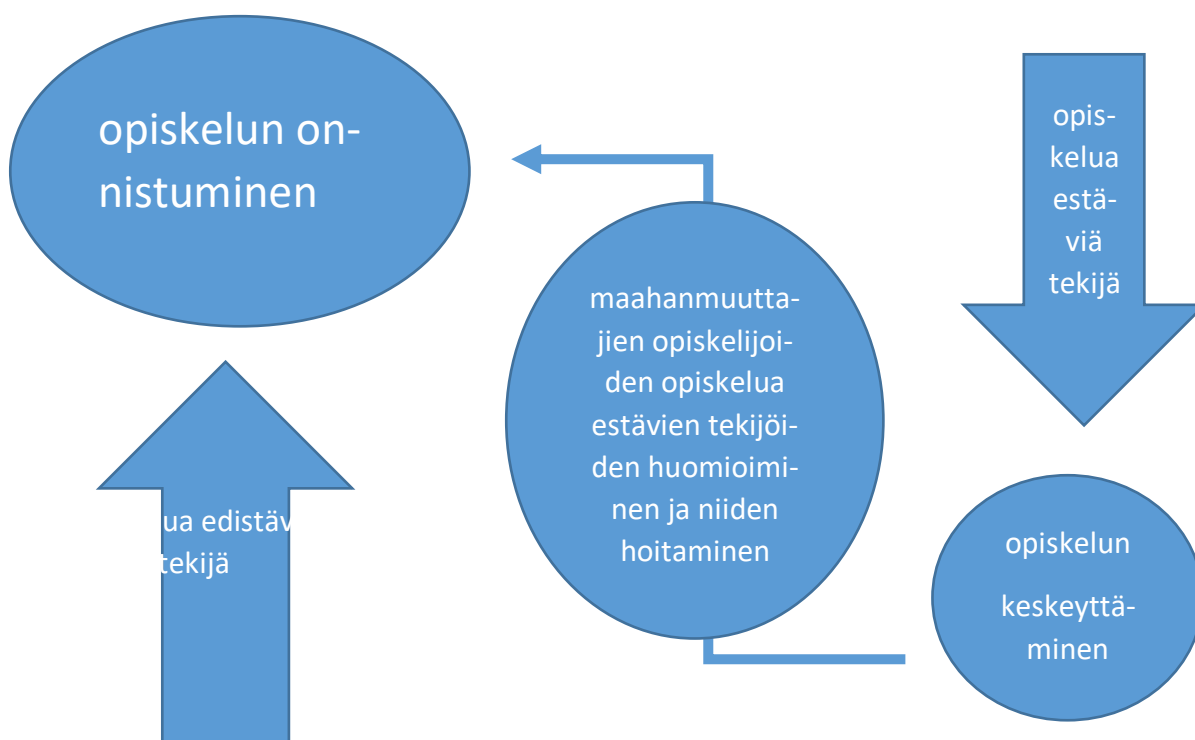
7.7 Yhteenveto tuloksista

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla sosiaali- ja terveysalan LAB-ammattikorkeakoulussa olevien maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemukset opiskeluun vaikuttavista tekijöistä. Kerätyn aineiston analysoinnin jälkeen syntyi kaksi opiskeluun vaikuttavaa

päätekijäluokkaa: opiskelua tukevat tekijät, eli edistävät ja opiskelua vaikeuttavat tekijät, eli estävät.

Opiskelua tukevat tekijät edistävät oppimista ja sen seurauksena on nähtävissä oman motivaation kautta tapahtunutta onnistumista. Opiskelua vaikeuttavat tekijät estävät oppimista, mikä voi johtaa opiskelun keskeyttämiseen.

Maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskelua estävien tekijöiden huomioiminen ja niiden hoitaminen helpottaa ja myötävaikuttaa koko koulutuksen onnistumista ja sen kautta maahanmuuttajaopiskelijoiden elämän laadun parantumista suomalaisessa yhteiskunnassa. Opin- näytetyön tuloksista on nähtävissä opiskelua estävien tekijöiden huomioimisen ja niiden hoitamisen keinoja kuvassa 2. (Kuva 2.)

Kuva 2. Sosiaali- ja terveystieteiden LAB-ammattikorkeakoulussa olevien maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden kokemustietoa opiskeluun vaikuttavista tekijöistä.

8 Pohdinta

8.1 Tulosten arviointi ja johtopäätökset

Tämän opinnäytetyön avulla tuotettiin tietoa maahanmuuttajaopiskelijoiden kokemuksista sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi opiskelusta LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa.

Opiskelua edistävätkin tekijät olivat Suomen opetuskulttuurin tuntemus, perheestä saama tuki, oma myönteinen asenne, hyvä suomen kielen taito, ilmaiset opiskeluun liittyvät materiaalit sekä mahdollisuus käyttää koulun tietokoneita, hyvä vuorovaikutus, opiskeleminen omassa tahdissa, harjoitustunnit ja simulaatiot.

Edellinen kokemus Suomen kouluissa opiskelemisesta oli helpottanut opiskelun etenemistä. Koulun organisaation ja koulukulttuurin tunteminen koettiin erittäin hyödylliseksi. Edistäväksi tekijäksi koettiin myös perheen rooli opiskelussa. Perheestä saatu tuki perheasioiden hoitamisessa antoi opiskelijalle mahdollisuuden keskittyä opiskeluun. Oma motivaatio ja myönteinen asenne opiskeluun antoivat mahdollisuuden toteuttaa oman haaveen työhön pääsemisestä ja paremman elintason saavuttamisesta. Hyvä suomen kielen taito oli erittäin tärkeä opiskelussa onnistumiseen. Onnistuminen motivoi maahanmuuttajaopiskelijoita ja edisti heidän opiskelutaitojen kehittämistä. Ilmaiset opiskeluun liittyvät materiaalit sekä mahdollisuus lainata oppikirjat kirjastosta ja käyttää tietokoneita koulussa koettiin opiskelua edistäviksi tekijöiksi. Haastateltavat toivat esille vuorovaikutuksen merkityksen, eli sen, kuinka tärkeitä ovat eri suhteet muiden opiskelijoiden ja opettajien kanssa sekä kuuluminen kouluyhteisöön ja ryhmään. Helposti lähestyvät opettajat, heidän ystävällisyytensä ja opiskelijan kannustaminen saattoivat näkyä positiivisena asenteena opiskeluun. Verkossa muodostuneet eri ryhmät olivat hyödyllisiä lähteitä avun ja neuvojen sekä tarvittavan opiskeluun liittyvän informaation saamiseksi. Hyvän vuorovaikutuksen kokemuksen ryhmään pääsystä koki opiskelija, joka oli suorittanut kaikki opintonsa Suomessa peruskoulusta lähtien. Hän oli sitä mieltä, että ryhmään pääseminen ja koulukavereiden saaminen tapahtuivat oman aktiivisuuden kautta. Harjoitustunnit ja simulaatiot myös koettiin hyödyllisiksi. Opiskeleminen omassa tahdissa koettiin hyväksi. Mahdollisuus suunnitella opiskelua omien tarpeiden ja kykyjen mukaisesti tuo rauhallisuutta opiskeluun.

Opiskelua estäviksi tekijöiksi mainittiin vieraalla kielellä opiskelu, opetuskulttuurin ja koulukulttuurin tuntemattomuus, riittämättömät opiskelutaidot, huono vuorovaikutus, huono opetuslaatu, itsenäinen opiskelu. Opiskeleminen vieraalla kielellä toi paljon vaikeuksia. Kielelliset vaikeudet liittyivät kirjallisiin tehtäviin ja esseisiin. Vieraalla kielellä kirjoittaminen oli haasteellista ja vaikutti alhaisempien arvosanojen saamiseen. Ryhmätehtävien

tekemisessä kielitaitojen riittämättömyys johti syrjintään. Yksi opiskelijoista kertoi, että vaikka hänen ammattitietonsa olivat hyvät, kirjoittamisvaikeuksien takia hän joutui ryhmän ulkopuolelle. Koulukulttuurin ja opiskelukulttuurin tuntemattomuuden seurauksena tuli epäselvyyksiä erilaisten toimintojen olemassaoloista ja käytöstä. ATK-taitojen puute sekä tietojen puute seminaarien, referaattien, esseiden ja muiden tehtävien tekemisestä oli yhden opiskelijan mukaan opiskelua estävä tekijä. Negatiivinen kokemus vuorovaikutuksesta syntyi kulttuurierosta ja ikäerosta, joiden seurauksena maahanmuuttajaopiskelijalla ei ollut koulukavereita eikä hän kuulunut ryhmään. Niiden lisäksi, haastateltavat toivat esille sen, että suomen kielen riittämättömyys oli myös syynä puutteelliseen vuorovaikutukseen. Huonoa opetuslaatua kuvailtiin kiireenä, opetuksen nopeana etenemisenä, vähäisinä lähitunteina ja itsenäisenä opiskelemisenä. Kiireen takia oppiminen jäi heikoksi ja pinnalliseksi, ja osaaminen huonoksi. Tehtävien ison määrän takia niiden tekeminen vaikeutui ja viivästyi, minkä seurauksena oppimistulokset olivat huonoja. Osa haastateltavista koki itsenäisen opiskelun välillä erittäin rankaksi, stressaavaksi ja riittämättömäksi menetelmäksi, josta ei saatu paljon hyötyä. Opiskelu suomen kielellä vei enemmän aikaa itsenäisessä opiskelussa, minkä seurauksena maahanmuuttajilla ei jäänyt vapaata aikaa. Opiskelija, joka oli suorittanut kaikki opintonsa Suomessa peruskoulusta lähtien, oli myös sitä mieltä, että itsenäinen opiskelu johti heikkoihin oppimistuloksiin, vaikka tällainen opiskelumenetelmä oli hänelle ennestään tuttua.

Kuisma (2004) tutki maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden tilannetta ammatillisissa opintotilanteissa. Opiskeleminen vieraalla kielellä vaikuttaa opintojen kulkuun ja opintojen sujumiseen. Opiskelemiseen suomea äidinkielenä -opetussuunnitelman tavoitteiden mukaisesti tarvitaan hyvää suomen kielen taitoa. Tutkimus osoitti, että riittämätön kielitaito toi vaikeuksia kielelliseen kuvantamiseen ja kirjallisten kokeiden suorittamiseen. Kirjalliset koekysymykset olivat usein tiiviissä muodossa ja niiden ymmärtäminen oli hankalaa. Puutteellisuus vaikuttaa heikentävästi opiskelijoiden arvosanoihin ja yhdenvertaiseen arviointiin. Hyviä kokemuksia oli saatu tutorinnista. Koska maahanmuuttajat ja suomalaiset jakaantuivat kesken ryhmiin, he eivät välttämättä tarvinneet neuvoja opettajalta. Heistä oli mukavampaa saada vertaisneuvoja omanikäisiltä. Tuloksien mukaan maahanmuuttajaopiskelijat kokivat vaikeuksia harjoittelupaikoissa.

Teräs (2004) *Kulttuurilaboratorio*-projektissaan tutki maahanmuuttajaopiskelijoita ja heidän asenteitaan suomalaisen opiskelukulttuuriin. Hän myös tutki opetusmateriaalien ja -välineiden hyödyllisyyttä maahanmuuttajille. Maahanmuuttajaopiskelijat toivoivat lisää ATK-tunteja ja lisää opetusta eri laitteiden käytöstä, koska suurimmalle osalle heistä nämä laitteet olivat tuntemattomia. Heidän kotimaissaan opetuksessa ja opiskelussa käytettiin pääsääntöisesti kynää ja paperia. Esille tuli myös se, että maahanmuuttajaopiskelijoiden

kotimaissa opettajat ja opiskelijat erottuivat toisistaan, esimerkiksi opiskelijat käyttivät koulupukua. Suomen kouluissa on vaikea tehdä eroa opettajan ja opiskelijan välillä ulkonäön perusteella.

Airas ja kollegat (2019) tutkivat maahanmuuttajaopiskelijoiden kokemuksia opiskelusta. Kohderyhmänä olivat ulkomaalaistaustaiset opiskelijat. Opiskelijoiden yhteisöllisyyttä tuki tutortoiminta. Ulkomaalaistaustaisten opiskelijoiden ikä ja elämäntilanne vaikuttivat heidän odotuksiinsa ja haluunsa osallistua yhteiseen toimintaan. Perheelliset opiskelijat eivät olleet kiinnostuneita nuorille suunnatusta toiminnasta. Maahanmuuttajille alkoholin runsas käyttö tutustumistapahtumissa oli esteenä niihin osallistumiseen. Tutkimustulokset osoittivat myös, että kansainvälisessä ja monikulttuurisessa ympäristössä erilaisuus on rikkautta ja yhdistävä tekijä rakentamaan kansainvälistä ilmanpiiriä. Kuitenkin erilaisuudella voi olla myös negatiivinen merkitys, sillä usein heistä käytettiin nimitystä *maahanmuuttaja* tai *ulkomaalaistaustainen*. Aktiivisella osallistumisella erilaisiin opiskelijajärjestöihin oli positiivinen vaikutus maahanmuuttajien opiskelijaelämään. Tutkimustulokset osoittivat myös, että yhdessä olo ja yhdessä tekeminen koulutunneilla onnistui hyvin, mutta vapa-ajalla ei ollut yhteistä ajanvietettä suomalaisopiskelijoiden kanssa. Maahanmuuttajaopiskelijat toivoivat enemmän kontakteja kantasuomalaisopiskelijoiden kanssa, mutta heitä oli vaikea lähestyä. Ulkomaalais- ja suomalaistaustaisten opiskelijoiden työskentely samassa ryhmässä vaikutti positiivisesti ulkomaalaistaustaisten opiskeluun. Tutkimuksessa todettiin myös, että maahanmuuttajaopiskelijoilta vaadittiin samoja asioita kuin muiltakin, kohtelu oli tasa-arvoista, mutta kuitenkin he tarvitsivat enemmän tukea. Tukeen sisältyi pidempikestoista orientaatiota ja ohjausta koko opiskelun aikana. Suomenkielinen taito oli keskeinen haaste opiskelussa. Kielellinen tuki kehittää kielitaitoa ja sitä toivoivat kaikki haastateltavat. Kielitaidon lisäksi opetuskulttuurin ja opetussuunnitelman omaksumisessa tarvittiin ohjausta. Opetuskulttuurin ja opetussuunnitelman tuntemattomuus oli suuri haaste opiskelussa.

8.2 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimuksessa tulee kunnioittaa tutkittavien ihmisarvoa, yksityisyyttä, itsemääräämisoikeutta ja muita oikeuksia. Ei myöskään saa aiheuttaa haittaa, vahinkoa tai riskejä tutkimukseen osallistuville eikä yhteisölle. Tutkittavien ihmisarvoinen ja tasa-arvoinen kohtelu on keskeinen ja kaikki saatu tieto on arvokasta. Tutkijan mielipide ei saa vaikuttaa tutkimuksen tulkeihin vääristävästi. (Tietoarkisto.)

Hyvä tieteellinen käytännön noudattaminen varmistaa tutkimuksen eettisyyden ja luotettavuuden sekä tutkimuksen tuloksien uskottavuuden. Tutkimuksessa käytetty tiedonhankinta ja tutkimusmenetelmä ovat keskeinen lähtökohta, niiden pitää olla tietoyhteisön hyväksymiä. Kerätty tietoaineisto pitää säilyttää asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla.

(TENK 2012.) Hyvä tieteellinen käytäntö tarkoittaa rehellisyys, huolellisuus, tarkkuus koko tutkimusprosessissa. Tutkija perustelee avoimesti omia päätöksiään ja mikä merkitys niillä on lopputulokselle. (Tietoarkisto.)

Koko opinnäytetyön prosessissa noudatettiin eettisen toiminnan periaatteita. Eettisyys pidettiin kriteerinä tutkimusongelman valitsemisessa sekä tutkijan ja tutkittavien vuorovaikutuksessa. Tutkimusprosessissa noudatettiin myös aineiston keruuseen liittyvän luvan hankkiminen ja saatekirjeen tekeminen. (Liite 2.) Osallistujien anonymiteetin säilyttämiseksi luotiin myös opinnäytetyötä koskeva tietosuojailmoitus. (Liite 3.) Haastattelut olivat vapaaehtoisia ja ne toteutettiin yksilöhaastatteluina. Haastateltavien henkilöllisyys ja muut henkilökohtaiset tiedot eivät tulleet näkyviin.

Tämän opinnäytetyön aineisto on kerätty maahanmuuttajataustaisilta sairaanhoitaja- ja terveydenhoitajaopiskelijoilta. Tutkimuslupa on haettu LAB-ammattikorkeakoulun johtajalta. Tutkimuspyynnössä selvitettiin opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja toteuttamistapa. Haastateltavien opiskelijoiden yhteydenotto tapahtui toisten opiskelijoiden kautta. Koulun sähköpostilla kutsuttiin haastatteluihin osallistujiksi. Liitteenä olivat opinnäytetyön kysymykset, saatekirje ja tietosuojailmoitus. (Liite 1, Liite 2, Liite 3.) Kerättyä aineistoa säilytettiin vain opinnäytetyöprosessin aikana. Kun työn raportointi oli saatettu päätökseen, poistettiin kaikki kerätyt tiedot ja hävitettiin ne LAB - ammattikorkeakoulun ohjeen mukaan.

Opinnäytetyön periaatteena oli, että haastatteluihin saavat osallistua 1-5 haastateltavaa. Haastatteluihin kutsuttiin 10 ulkomaalaistaustaista opiskelijaa, joista kolme osallistui haastatteluihin. Haastattelut toteutettiin yksilöhaastatteluina. Haastatteluissa ei ollut läsnä muita henkilöitä. Haastateltavan kanssa käytiin läpi haastateltavan anonymiteetin säilyttäminen lomakkeen tärkeisiin kohtiin (Liite 3.), mikä auttoi siihen, että haastattelu eteni rauhallisesti ja avoimesti. Haastattelut kirjoitettiin paperille.

Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan rooli on enemmän vartijana. Tutkimusprosessi kulkee tiettyjen sääntöjen mukaan. Tutkija päättää ketä tutkitaan, mitä kysytään ja mitä ei kysytä sekä miten kerätään aineisto ja minkälaisella menetelmällä analysoidaan. Ennalta tehty suunnitelma varmistaa luotettavampien tulosten saamisen paremmin kuin vain pohtimalla niitä lopussa. Luotettavuus pyritään parantamaan keräämällä aineistoa eri lähteistä. Saatua tuloksia voidaan verrata muiden tutkimusten tuloksiin, tuottavatko eri tietolähteet toisiansa tukevia tuloksia. (Kananen, 2014, 150-151.)

Opinnäytetyö toteutettiin laadullisella tutkimusmenetelmällä ja analyysimenetelmäksi käytettiin induktiivista sisällönanalyysia. Valitut tavat johtuivat osallistujien pienestä määrästä ja tutkijan halusta saada mahdollisimman rehellisiä tuloksia. Induktiivinen sisällönanalyysi oli selkeä ja turvallinen vaihtoehto aloittelevalla tutkijalla. Sisällönanalyysin yhteydessä

aineisto analysointiin myös teemoittamalla. Teemoja muodostettiin etsimällä aineistosta vastauksia tai kirjoitelmia yhdistäviä seikkoja, jotka vastasivat opinnäytetyössä esitettyihin kysymyksiin ja olivat tutkimustehtävän ja -tarkoituksen mukaisia. analysointiin myös teemoittamalla.

Laadullisessa tutkimuksessa luotettavuuskriteereinä käytetään vahvistettavuus, riittävä dokumentaatio, tulkinnan ristiriidattomuus ja saturaatio. Haastateltu henkilö lukee ja varmistaa tekstin oikeaa tulkintaa, jolloin voidaan todeta tutkimuksen olevan luotettava tutkittavan kannalta, eli todetaan tutkimuksen vahvistettavuutta. Riittävä dokumentaatio tuo työlle uskoavuutta. Kun valitaan tietyt tiedonkeruu-, analysointi- ja tulkintamenetelmät pyritään perustelemaan myös, miksi olemme valinneet ne. Tulkinnan ristiriidattomuudesta puhutaan, kun samasta aineistosta voidaan tehdä monia tulkintoja vaihtamalla tarkastelukulmaa ja tutkimusongelmaa, mutta johtopäätösten tulee olla samoja toisen tutkijan kanssa. Saturaatio tutkimuksessa tarkoittaa, että eri lähteistä todetut tutkimustulokset alkavat toistaa itseään. Silloin on saavutettu kylläntymispiste, eli saturaatio. (Kananen 2014, 151-154.)

Haastattelussa haastateltavat käyttivät omaa puhekieltään. Haastattelut tallennettiin kirjoittamalla muistiinpanoja ja tarvittaessa selitettiin sanan merkitys käyttämällä lisäsanvoja. Haastateltavien suomen kielen taito oli hyvää ja he ymmärsivät kysymykset oikein. Se helpotti haastattelun kulkua ja etenemistä. Haastattelun päätyessä tutkija toisti sanotun varmistaakseen, että saadut tiedot ovat oikein opinnäytetyön luotettavuuden vahvistamiseksi. Haastatteluja suunnitellessaan tutkija päätti olla nauhoittamatta haastatteluja, jotta välttäisi väärinkäsityksiä analyysivaiheessa, jos kyseessä olisi haastateltava, jolla ei ole hyvää suomen kielen taitoa. Haastatteluja ei nauhoitettu myös syystä, että ne pidettiin LABin ja LUTin kahviloissa, jossa oli taustamelua, ja se saattoi vaikuttaa äänitteen laatuun.

Tässä opinnäytetyössä tulkinnan ristiriidattomuutta luotettavuuskriteerinä ei voi toteuttaa, koska tutkijana on vain yksi henkilö.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden mittarina ovat myös tutkijan omat sitoumukset tutkimukseen, miksi tämä aihe on tärkeä, mitkä ovat oletukset tutkimusta aloittaessaan ja ovatko ajatukset muuttuneet tutkimusprosessin etenemisessä (Tuomi & Sarajarvi 2009, 140). Opinnäytetyön tekijä oli itse maahanmuuttajataustainen opiskelija LAB-ammattikorkeakoulussa. Omat kokemukset kahden kulttuurin välillä opiskelijana myötävaikuttivat tutkimusaiheen valintaan. Vaikuttavat tekijät olivat tuoneet esille paljon kysymyksiä tutkijan omassa opiskelussa. Laadullisessa tutkimusmenetelmässä on tärkeää tuntea tutkimuksen kohderyhmä ja kulttuuria (Vilkkä 2015, 118).

8.3 Jatkotutkimusehdotukset

Tämän opinnäytetyön tuottamaa tietoa voidaan pitää merkityksellisenä, koska aihetta ei ole tutkittu LAB-ammattikorkeakoulussa. Tuloksia voidaan hyödyntää vastaamaan tulevaisuuden haasteisiin maahanmuuttajien määrän kasvaessa oppilaitoksessa. Saatujen tietojen avulla voitaisiin kehittää opinto- ja työmuotoja opiskelun helpottamiseksi. Voitaisiin lisätä ohjaustunteja, joiden avulla pystyttäisiin ymmärtämään paremmin maahanmuuttajaopiskelijoiden tuen tarpeita.

Haastateltavien kokemusten perusteella jatkossa olisi mielenkiintoista tutkia opiskelua kahden opetus- ja tapakulttuurin välillä. Rajaamalla kohderyhmän osallistujien määrä voidaan helpottaa tulosten analysointia ja huomioida opetuskulttuuriset erityispiirteet.

Kiinnostava olisi myös tutkia koulun henkilökunnan kokemuksia kyseistä aiheista, eli opiskeluun vaikuttavista tekijöistä. Olisi hyödyllistä tarkastella asiaa heidän näkökulmastaan ja samalla kartoittaa koettuja vaikeuksia. Tuloksien pohjalta voidaan lisätä opettajien valmiuksia toimia paremmin monikulttuurisessa luokkaryhmässä

8.4 Opinnäytetyön tekijän kehittyminen opinnäytetyön prosessissa

Opinnäytetyöprosessi oli pitkä ja vaativa, mutta samalla kehittävä ja mielenkiintoinen. Työ alussa oli hyvin epäselvä ja haastavaa riittämättömien tietojen ja taitojen vuoksi. Opinnäytetyötä tehdessä ja prosessin edetessä aihepiiri avautui laajemmin. Koska kiinnostus aiheeseen syntyi omasta kokemuksesta opiskelusta LAB-ammattikorkeakoulussa, se myös vahvistui koko ajan. Maahanmuuttajan elämä voi olla erilaista verrattuna kantasuomalaiseen, hän voi joutua kohtamaan erilaisia asioita. Opinnäytetyön tekijä koki tiedonhaun erittäin haastavaksi. Sillä pyritin saaman mahdollisimman monipuolista teoria-aineistoa opinnäytetyöhön. Aihetta on tutkittu Suomessa vähän, teoria-aineistoa löytyi niukasti. Tekijä pystyi keskittymään opinnäytetyöhön vasta sen jälkeen, kun kaikki koulun opinnot oli suoritettu ja jäi enemmän aikaa opinnäytetyön tekemiseen.

Haastatteluiden jälkeen jäi käsitys, että osallistuneet kokivat aiheen tärkeäksi. Yksi haastateltavista kertoi osallistuneensa mielellään: *olen itse maahanmuuttaja ja tiedän, kuinka tärkeää on aihe*. Haastattelun päättyessään oli mahdollista jutella lisäksi haastateltavien kanssa ja kuulla lisää kokemuksia, jonka seurauksena syntyivät jatkotutkimusehdotukset.

Oli mielenkiintoista ja opeteltavaa kuunnella maahanmuuttajaopiskelijoiden ajatuksia opiskelusta, elämästä ja suomalaisessa koulussa olemisesta. Heidän kokemuksensa auttoivat tutkijaa ymmärtämään opiskeluun liittyviä asioita paremmin. Mahdollisuus nähdä itseä kiinnostavat asiat eri näkökulmasta rikastuttaa ja kehittää.

Suurimman vaikutelman teki heidän motivaationsa parempaan elämään ja halunsa integroittua suomalaiseen yhteiskuntaan. He olivat hyvä esimerkki siitä, miksi suomalaisten koulujen on tarkasteltava opetussuunnitelmiaan uudella tavalla ja miksi pitää etsiä uusia tapoja ottaa huomioon monikulttuurisuutta koulussa.

Lähteet

Airas, M., Delahunty, D., Laitinen, M., Shemsedini, G., Stenberg, H., Saarilammi, M., Vuori, H., Sarparanta, T. & Väättäin H., 2019. Taustalla on väliä. Ulko-maalaistaustaiset opiskelijat korkeakoulupolulla. Kansallinen koulutuksen arviointikeskus. Julkaisut 22:2019

Ammattikorkeakoulut.fi, Hakijalle. Valintatavat. AMK-valintakoe. Viitattu 14.01.2021. Saatavissa <https://www.ammattikorkeakouluun.fi/hakijalle/valintatavat/amk-valintakoe/>

Immonen-Oikonen & Leino, A. (toim.) 2010. Monikulttuurinen kouluuyhteisö. Oppaat ja käsikirjat 2010:8. Opetushallitus. Viitattu 8.5.2020. Saatavissa <https://docplayer.fi/3912482-Monikulttuurinen-kouluuyhteiso.html>

Kananen, J. 2014. Laadullinen tutkimus opinnäytetyönä, Suomen yliopistopaino Oy, Juvenes Print

Kankkunen P. & Vehviläinen-Julkinen K. 2017. Tutkimus hoitotieteessä. Sanoma Pro Oy 3.-5. painos, 2017.

Kuisma K. 2004. Suomen kieli ja ammattiopinnot: Kokemuksia käytännöissä ja uusia näkymiä. Teoksessa Aunola, U. (toim.) Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Helsinki: Hakapaino Oy. 49-57.

Kuusi H. 2004. Lukijalle. Teoksessa Aunola (toim.) Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Helsinki: Hakapaino Oy. 6.

KvaliMOTV a Teoria ja tutkimus. Viitattu 1.5.2020. Saatavissa https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L2_2.html

KvaliMOTV b Millaista aineistoa ja miten. Viitattu 1.5.2020. Saatavissa https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_1.html

KvaliMOTV c. Analyysi ja tulkinta. Viitattu 30.01.2020. Saatavissa https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3.html

KvaliMOTV d. Teemoittelu. Viitattu 01.02.2021. Saatavissa https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_4.html

Kylmä J. & Juvakka T. 2007. Laadullinen terveystutkimus. Helsinki. Edita Prima Oy

LAB-ammattikorkeakoulu a Koulutus. Haku ja valinta. Viitattu 26.02.2020. Saatavissa <https://www.lab.fi/fi/koulutus/haku-ja-valinta/hakeminen-yhteishaussa/valintakokeet>

LAB-ammattikorkeakoulu b Uudelle opiskelijalle. Opiskelijan ohjaus ja tutortoiminta. Viitattu 08.05.2020 Saatavissa <https://www.saimia.fi/lab/fi/opiskelu/uudelle-opiskelijalle/opiskelijan-ohjaus-ja-tutortoiminta>

Laki kotoutumisen edistämisestä 30.12.2010/1386 3 §. Viitattu 01.03.2020. Saatavissa <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101386>

Lappalainen E. 2004. Käsikö käsittää kieltä ja kulttuuria maahanmuuttajien koulutuksessa. Teoksessa Aunola, U. (toim.) Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Helsinki: Hakapaino Oy. 156-162

Nissilä, L., Vaarala, H., Pitkänen, K. & Dufva M. 2009 Kaksi- ja monikielisten kielelliset oppimisvaikeudet ja kielen oppimisen tuki. Teoksessa Nissilä, L. & Sarlin, A. (toim.) Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy. 36-61

Opetushallitus a. Tilastot. Ulkomaalaiset tutkinto-opiskelijat Suomen korkeakouluissa. Viitattu 14.01.2020. Saatavissa <https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/kokonaismaat-2009-2018.pdf>

Opetushallitus b. Koulutus ja tutkinnon. Maahanmuuttotaustaiset oppilaat. Viitattu 02.02.2021. Saatavissa <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/maahanmuuttotaustaiset-oppijat>

Opetus- ja kulttuuriministeriö. a. Maahanmuuttajien koulutus. Viitattu 15.01.2020. Saatavissa <https://minedu.fi/maahanmuuttajien-koulutuksen-kehittaminen>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö b. 2020. Tiedotteet. Korkeakoulutuksen saavutettavuussuunnitelmatyö käynnistyy. Viitattu 15.01.2021. Saatavissa <https://minedu.fi/-/korkeakoulutuksen-saavutettavuussuunnitelmatyo-kaynnistyy>.

Opetus- ja kulttuuriministeriö c. 2019, Julkaisut. Maahanmuuttajien koulutuspolut ja integrointi: Kipupisteet ja toimenpide-esitykset III. Opetus- ja kulttuuriministeriö julkaisuja 2019:1. Viitattu 15.1.2021. Saatavissa https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161285/OKM_1_2019_Maahanmuuttajien%20koulutuspolut.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Opintopolku a. Korkeakoulutus maahanmuuttajille. Viitattu 05.02.2020. Saatavissa <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/maahanmuuttajien-koulutus/korkeakoulutus-maahanmuuttajille>.

Opintopolku b. Maahanmuuttajien kotoutuminen. Viitattu 05.02.2020. Saatavissa <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/maahanmuuttajien-koulutus/kotoutuminen-ja-kotoutumiskoulutus>.

Opintopolku c. Maahanmuuttajien koulutus. Maahanmuuttajan kielitaito. Viitattu 05.02.2020. Saatavissa <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/maahanmuuttajien-koulutus/maahanmuuttajan-kielitaito>.

Opintopolku d. Maahanmuuttajien koulutus. Valmistavat ja valmentavat koulutukset maahanmuuttajille. Viitattu 05.02.2020. Saatavissa <https://opintopolku.fi/wp/valintojen-tuki/maahanmuuttajien-koulutus/valmistavat-ja-valmentavat-koulutukset-maahanmuuttajille>.

Paavola, H. & Talib, M-T. 2010. Kulttuurinen moninaisuus päiväkodissa ja koulussa. Ps-kustannus. Opetus 2000. Bookwell Oy Juva 2011

Peltoniemi, A. 2009. Aikuisten maahanmuuttajien tuki. Teoksessa Nissilä, L. & Sarlin, H. (toim.). Maahanmuuttajien oppimisvaikeudet. Keuruu: Otavan Kirjanpaino Oy. 157-164

Pollari, J. & Koppinen, M. 2011. Maahanmuuttajan kohtaaminen ja opettaminen. PS-kustannus. Opetus 2000. Bookwell Oy Juva 2011

Silvan H. & Kosonen, K., 2020. Maahanmuuttajien kielitesti lisäävät korkeakoulutuksen saavutettavuutta. Oulun Ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyön julkaisut ISSN1978-2022. ePooki 116/2020. Viitattu 14.01.2021. Saatavissa <http://www.oamk.fi/epooki/2020/maahanmuuttajien-kielitestit-lisaavat-korkeakoulutuksen-saavutettavuutta/>

Tilastokeskus. Ulkomaan kansalaiset. Viitattu 31.01.2021. Saatavissa <https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/ulkomaan-kansalaiset.html>

TENK. 2012. Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Tiedevilppi. Hyvä tieteellinen käytäntö. Viitattu 7.5.2020. Saatavissa <https://www.tenk.fi/fi/hyva-tieteellinen-kaytanta>.

Teräs, M. 2004. Kulttuurilaboratorio maahanmuuttajakoulutuksen kehittämisen välineenä. Teoksessa Aunola, U. (toim.) Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Helsinki. hakapaino Oy. 133-144.

Tietoarkisto. Palvelut. Tutkimusmenetelmien käsikirjää. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirjää. Viitattu 04.03.2021. Saatavissa <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 6. uudistettu painos. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2013, Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi, Hansa-print Oy

Tuomi, J. & Sarajärvi A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Jouni Tuomi, Anneli Sarajärvi ja Kustannusosakeyhtiö Tammi 2018.

Vilkkä, H., 2015. Tutki ja kehitä. PS-kustannus

Väestöliito. Tutkimus. Väestöntutkimuslaitos. Tilastoja. Maahanmuuttajat. Viitattu 02.04.2020. Saatavissa https://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/tilastoja/maahanmuuttajat.

Wilhelsson, N. 2004. Oppilaitosten kulttuuri ja maahanmuuttajat. Teoksessa Aunola, U. (toim.) Maahanmuuttajat ammattia oppimassa. Helsinki. Hakapaino Oy. 36-48.

Liite 1. Opinnäytetyön tutkimuskysymykset

- 1) Millaisia opiskelua edistäviä kokemuksia LAB-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on?
- 2) Millaisia opiskelua estäviä kokemuksia LAB-ammattikorkeakoulussa sosiaali- ja terveysalan maahanmuuttajataustaisilla opiskelijoilla on?
- 3) Miten vuorovaikutus ja koulun arkkielämä vaikuttavat opiskelun menestykseen LAB-ammattikorkeakoulussa?
- 4) Millaisia kokemuksia on opintomenetelmistä LAB-ammattikorkeakoulussa?
- 5) Kuinka toimintaa voidaan kehittää opiskelun edistämiseksi LAB-ammattikorkeakoulussa?

Liite 1. Saatekirje

Hei,

Olen sairaanhoitajaopiskelija LAB Ammattikorkeakoulussa Skinnarilan Campuksella. Teen oppinäytetyötä aiheena Maahanmuuttajaopiskelijoiden opiskeluun vaikuttavat tekijät LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa. Kutsun sinut haastatteluun.

Opinnäytetyön tavoitteena on tuoda tietoa maahanmuuttajien opiskelua estävistä ja edistäväistä tekijöistä ja niiden vaikutuksista opiskeluun sekä siitä, miten vuorovaikutus vaikuttaa opiskelussa menestymiseen ja minkälaisia kokemuksia opiskelijoilla on opintomenetelmistä. Tästä opinnäytetyöstä toivotaan olevan hyötyä sekä koulun henkilökunnalle että maahan-muuttajataustaisille opiskelijoille. Lisäksi opinnäytetyön tuloksia käyttäen voidaan kehittää opetussuunnitelmaa opiskelijoiden tarpeita huomioiden, voidaan myötävaikuttaa koulun hyvinvointiin sekä tukea maahanmuuttajaopiskelijan sopeutumista kouluun. Opinnäytetyö tuo molemmille osapuolille uusia näkökulmia.

Haastattelujen pohjalta saadut opinnäytetyön tulokset annetaan LAB Ammattikorkeakoulun käyttöön. Opinnäytetyön raportti julkistetaan Theseukseen.

Haastattelu suoritetaan yksilöhaastatteluna loka-marraskuun välisenä aikana. Otan yhteyttä haastateltaviin sopiakseni haastattelun ajasta ja paikasta.

Haastateltavan henkilöllisyys ja muut henkilökohtaiset tiedot eivät tule näkymään missään asiakirjassa.

Kiitos osallistumisesta!

Ystävällisin terveisin: Sevdalina Dimitrova

Sähköpostiosoite: sevdalina.dimitrova@student.lab.fi

Sairaanhoitajaopiskelija (AMK)

OPINNÄYTETYÖTÄ KOSKEVA

TIETOSUOJAILMOITUS

EU:n yleinen tietosuoja-asetus (2016/679)

artiklat 13 ja 14

Laatimispäivämäärä: 10.06.2020

Mitä tarkoitusta varten henkilötietoja kerätään? / Henkilötietojen käsittelyn tarkoitus

Opinnäytetyön tarkoituksena on kuvata maahanmuuttajaopiskelijan kokemuksia sairaanhoitajaksi ja terveydenhoitajaksi opiskelemisesta LAB-ammattikorkeakoulussa Lappeenrannassa. Tavoitteena on tuoda tietoa maahanmuuttajien opiskelua estävistä ja edistävästä tekijöistä ja niiden vaikutuksista opiskeluun sekä siitä, miten vuorovaikutus vaikuttaa opiskelussa menestymiseen ja minkälaisia kokemuksia opiskelijoilla on opintomenetelmistä. Tästä opinnäytetyöstä toivotaan olevan hyötyä sekä koulun henkilökunnalle että maahanmuuttajataustaisille opiskelijoille. Lisäksi opinnäytetyön tuloksien kautta voidaan kehittää opetussuunnitelmaa opiskelijoiden tarpeita huomioiden, voidaan myötävaikuttaa koulun hyvinvointiin sekä voidaan tukea maahanmuuttajaopiskelijan sopeutumista kouluun. Opinnäytetyö tuo molemmille osapuolille uusia näkökulmia.

Mitä tietoja keräämme? / Rekisterin tietosisältö

Kerätään vastauksiin antamat mielipiteet.

Millä perusteella keräämme tietoja? / Henkilötietojen käsittelyn oikeusperuste

Tietoja kerätään vastaajan itsensä antaman suostumuksen perusteella.

Mistä kaikkialta henkilötietoja keräämme / Tietolähteet

Mielipiteet kerätään ainoastaan vastaajan itsensä antamina. Opinnäytetyötä varten tietoa ei kerätä mistään rekistereistä.

Kenelle tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen ulkopuolelle

Opinnäytetyön tekijöiden lisäksi tietoa ei luovuteta muille henkilöille.

Minne tietoja siirretään? / Tietojen siirto tai luovuttaminen EU:n tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle

Saadut mielipiteet siirretään LAB-ammattikorkeakoulun Microsoft OneDrive-palveluun. Ne poistetaan heti analysoinnin jälkeen.

Kerättyjen tietojen turvallinen säilyttäminen / Rekisterin suojauksen periaatteet

Opinnäytetyön laatijaa on ohjeistettu pitämään salassa opinnäytetyön laatimisen yhteydessä kerättyjä tietoja. Niitä säilytetään opinnäytetyön tekijän LAB-ammattikorkeakoulun henkilökohtaisessa Microsoft OneDrive-palvelussa. Muut tutkijat ja ulkopuoliset ihmiset eivät saa käyttää niitä. Opinnäytetyössä tulee noudattaa EU:n yleistä tietosuojasetusta ja Suomen tietosuojalakia.

Kuinka kauan kerättyä aineistoa säilytetään? / Tutkimusaineiston käsittely tutkimuksen päättymisen jälkeen

Kerättyä aineistoa säilytetään vain opinnäytetyöprosessin ajan. Kun työn raportointi on saatettu päätökseen, poistetaan kaikki kerätty tieto ja hävitetään se LAB-ammattikorkeakoulun ohjeiden mukaan.

Millaista päätöksentekoa? / Automatisoitu päätöksenteko

Aineistoa käsiteltäessä ei tapahdu automatisoitua päätöksentekoa.

Oikeutesi / Rekisteröidyn oikeudet

Rekisteröidyllä on oikeus perua antamansa suostumus, koska henkilötietojen käsittely perustuu suostumukseen. Tutkimuksen keskeyttämiseen ja suostumuksen perumiseen mennessä kerättyjä tietoja ja näytteitä voidaan käyttää osana tutkimusaineistoja.

Rekisteröidyllä on oikeus tehdä valitus Tietosuojavaltuutetun toimistoon, mikäli rekisteröity katsoo, että häntä koskevien henkilötietojen käsittelyssä on rikottu voimassa olevaa tietolainsäädäntöä.

Rekisteröidyllä on seuraavat EU:n yleisen tietosuoja-asetuksen mukaiset oikeudet:

- a) Rekisteröidyn oikeus tarkistaa itseään koskevat tiedot.
- b) Rekisteröidyn oikeus tietojensa oikaisemiseen.
- c) Rekisteröidyn oikeus tietojensa poistamiseen. Oikeutta henkilötietojen poistamiseen ei sovelleta, jos tietojen käsittely on tarpeen yleisen edun mukaisia arkistointitarkoituksia taikka tieteellisiä tai historiallisia tutkimustarkoituksia tai tilastollisia tarkoituksia varten, jos oikeus tietojen poistamiseen estää tai suuresti vaikeuttaa henkilötietojen käsittelyä
- d) Rekisteröidyn oikeus tietojen rajoittamiseen.
- e) Rekisteröidyn oikeus siirtää tiedot toiselle rekisterinpitäjälle.

Tutkimusrekisterin tiedot

Mainittava:

- LAB - Ammattikorkeakoulu
- Kyseessä on kertatutkimus
- Tutkimuksen kesto aika 5 kk
- Henkilötietojen säilyttämisen kesto aika 5 kk

Rekisterinpitäjän ja yhteys henkilön tiedot

Sevdalina Dimitrova puh. 0451058448

s-posti: sevdalina.dimitrova@student.lab.fi

Tutkimushankkeen vastuullinen johtaja

Opinnäytetyön ohjaaja: Minna-Maria Behm

Tutkimuksen suorittajat

Sevdalina Dimitrova

Sairaanhoitajaopiskelija

SH17A